

xercavins

revista independent de Verdú • any IX • octubre de 2009 • núm. 39

Entrevista a
**Rosa Maria
Meda Ballesté**

Bacus 20 anys

X	Sumari
V	
EDITORIAL	3
NOTÍCIES	4
ENTREVISTA	11
HISTÒRIA	14
ENQUESTA	22
MEDI AMBIENT	24
AJUNTAMENT	25
CREACIÓ	26
SOCIETAT	29
EL LECTOR ESCRIU	31
ART	33
ARQUEOLOGIA	34
DES DE CAL JAN	35
EL RACÓ DEL TEMPS	36
ENTRETENIMENTS	37
DE FA ALGUN TEMPS.....	38

Número 39 · Octubre de 2009 · Preu 4 €

EDICIÓ:

Associació Cultural Xercavins
Plaça de la Verdura, s/n - 25340 Verdú
revistaxercavins@yahoo.es

PRESIDENT: Ramon Cardona

DIRECTOR: Ricard Gilibert

CONSELL DE REDACCIÓ: Josep M. Castelló,
Àngels Escolà, Joan Fornsubirà, Guiu Sanfeliu

PORTADA: Ricard Gilibert

PUBLICITAT: Xercavins

ARXIU FOTOGRAFIA: Xavier Ramell i Ricard Gilibert

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Montse Minguell

MUNTATGE I IMPRESSIÓ:

SALADRIGUES SL - Tel. 973 32 23 53
Ctra. de Preixana, s/n - 25250 Bellpuig

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Els continguts dels escrits que publiquem no són forçosament compartits per l'Associació Cultural Xercavins i només reflecteixen el parer de qui els signa.

Dipòsit legal: L-138-2000

Fa poc més de quinze dies Verdú ha tornat a gaudir amb una nova edició de la Festa de la Verema i el Vi. Tres dies d'intensa activitat per celebrar com es mereixia la 20a edició de la Festa.

Aquest any hi ha hagut relleu generacional en el si de l'Associació Juvenil Bacus. Han passat a organitzar la celebració nois i noies que en la primera edició ni tan sols havien nascut. És just i obligat felicitar-los per l'èxit. I alhora animar-los a seguir endavant si han realitzat esforços poc compensats o en el malencert a l'hora de programar i preparar activitats.

A finals de 1999, després de celebrar el Xè aniversari de la festa, l'Associació va tenir l'encertada decisió d'impulsar una nova revista a Verdú. D'aquesta manera es feien les primeres passes de la revista Xercavins. Revista que amb el temps ha donat peu a una nova associació, d'aspecte cultural, que realitza una bona colla d'actes i propostes que es fan al nostre poble.

Un dels actes que ja creiem importants de l'Associació és el Festival Terralada, del qual celebrarem la sisena edició. Qui no recorda els nens de Verdú ballant el ball de bastons al local del poble i la cançó sobre la font de Verdú recuperada i cantada durant la darrera edició? La promoció de la nostra cultura popular sembla no trobar encaix a Verdú. Des de Xercavins ens preguntem: Quan parlem de cultura, què és el que ha de primar? La rendibilitat i el cost o la defensa ferma del nostre poble i les seves expressions culturals? Hem de fer pedagogia o deixar-nos portar per altres expressions culturals que no són les nostres i que, curiosament, vénen sempre d'una part del món molt concreta?

Quan en moments com aquests no parem d'escoltar que Catalunya vol poder decidir lliurement el seu futur i fem "consultes populars" per la independència, no deixa de ser trist comprovar que no es tenen tan clares les coses a nivell de la nostra cultura. Un poble mai podrà ser lliure sense la seva llengua i la seva cultura. Volem continuar treballant per Verdú i per la nostra nació, Catalunya. Amb aquest esperit Xercavins ha decidit celebrar a partir d'ara el Festival Terralada juntament amb la nit literària durant el mes d'abril de cada any en lloc de fer-ho a la festa major d'Hivern. Sabem que la situació econòmica en aquests moments és molt delicada a tots els nivells, però creiem que cal donar suport a les entitats culturals del poble i per això seria molt escaient que tothom que vulgui promocionar la cultura en el sentit ampli del terme tingui l'aixopluc, almenys moral, de les institucions públiques.

No hem de defallir, el camí és ample i llarg i Bacus i Xercavins encara han de dir i donar molt més a Verdú.

Col·laboradors i col·laboradores

- L'admissió d'articles per al proper número de XERCAVINS (núm. 40) es tancarà el dia 10 de gener. Passada aquesta data els articles rebuts quedaran per al número següent.
- Només s'admetran originals picats en tractament de textos a l'ordinador (Word o similar), amb una extensió màxima de 450 paraules.
- És convenient que tots els articles vagin acompanyats d'una fotografia (lliurada fora de l'arxiu de text) i amb una introducció/resum de tres línies.

Publicitat

- La continuïtat de Xercavins depèn en bona mesura de les col·laboracions publicitàries. Si voleu anunciar-vos-hi, truqueu al telèfon 649 38 99 00.

Per a contactar amb la revista o enviar-nos originals utilitzeu el correu electrònic:

revistaxercavins@yahoo.es

Verdú al punt

Josep M. Castelló

Els brocals de la Font de Santa Magdalena tornen a brollar

Efectivament, els quatre brocals de la Font de Santa Magdalena tornen a brollar amb fluïdesa i vitalitat. L'ajuntament de la vila de Verdú ha recuperat l'encant de la nostra font conduint, fins a la mateixa l'aigua provinent de la mina de Mas de Bondia, tenint previst el seu aprofitament en cas de necessitat a la vila. El dia 25 de juliol, amb motiu del tradicional sopar anual a la Font, vàrem poder gaudir d'aquest encant portat a terme pel nostre ajuntament, amb el suport de l'Agència Catalana de l'Aigua i pel Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya. Gaudim-la i respectem-la!

oferint-los una projecció de les activitats realitzades.

Aniversari del CAU a Verdú

El dia 29 de juliol amb motiu de la celebració dels dos anys de moviment Escolta a Verdú, la tribu del CAU varen organitzar un sopar popular a la Plaça Major invitant tots els escoltes, els pares i amics,

Centre d'Art Cal Talaveró 15 anys aportant cultura i art a Verdú

Pere de Ribot, Júlia Marqués, Andrea Podenzana i Martí Rom són els quatre artistes que varen exposar

la seva mostra del dia 18 de juliol fins al dia 6 de setembre al Centre d'Art Cal Talaveró.

Una mostra on es podia apreciar el seu art amb la pintura que plasma el paisatge i la silueta femenina, i l'art de l'escultura de ferro i fusta. Altrament, el dia 19 de setembre i fins al 25 d'octubre, s'obria la galeria a dos artistes: José G Ramos i Antoni P. Vidal que amb els suggestiu títol "El paper de l'Art" mostren el seu passatge vivencial: la llum, l'aigua, l'aire interpretats a través d'etèries i precises pinzellades obtenen un resultat que contrasta amb els angoixants espais hiperpoblats de les obres d'Antoni P. Vidal autor que presenta en aquesta exposició una xilografia a la planxa dedicada al Tirant lo Blanc i els 15 anys de la galeria Cal Talaveró, sempre identificada amb temes de la nostra cultura.

Jaume Sanfeliu inventor, saurí i pensador

En Jaume Sanfeliu inventor, saurí, pensador i fill de Verdú (ja vàrem tenir l'oportunitat de fer-li una entrevista a Xercavins) ha presentat un Pla Anticrisi basat en el reciclatge de les matèries primeres, la qual cosa generaria llocs de treball. Aquesta proposta ha esta presentada al president del Govern espanyol José Luis Rodríguez Zapataro ahora que ha estat exposada a l'Ajuntament de Verdú.

Ha mort Josep M. Pañella i Mora sj

Probablement, moltes persones no sabran qui és aquest jesuïta. Hem de dir que feia més d'un any que era un dels representants de la Companyia de Jesús, juntament amb el pare Joan Canet sj, a l'Associació d'Amics de Sant Pere Claver de Verdú. Actualment havia impulsat diverses reformes al Santuari i treballava amb il·lusió per divulgar la figura del nostre Sant juntament amb els altres companys de la junta. Era rector de la parròquia del barri de Bellvitge d'Hospitalet de Llobregat, fundador d'Arrels en defensa dels exclosos de la nostra societat, tenia 68 anys i una mort sobtada li ha fet fer el pas definitiu. Una representació de la vila de Verdú va acompanyar les seves despulles el dia 4 de setembre amb una manifestació de dol i agraïment.

Atrament, ens comunica la junta de l'Associació Amics de Sant Pere Claver, que la Companyia de Jesús de Catalunya, ha nomenat al P. Carles Portabella sj per ocupar el lloc que representava als Amics el benvolgut P. Pañella. El P. Portabella ja és ben conegut dels verdunins.

El Museu de Juguets i Autòmats celebra el cinquè aniversari

Dissabte dia 5 de setembre el Museu de Juguets i Autòmats celebra el cinquè aniversari amb una Gran Festa. Durant tot el matí, les portes del museu restaren obertes, jocs i tallers infantils, música, visites guiades a l'exposició temporal, pastís gegant d'aniversari per a tothom i la interpretació magistral de la cançó "Home pilota". Amb la presència de les Autoritats de Verdú i Província i

la presència del Director General de Comunicació i Audiovisual de la Generalitat de Catalunya i d'una manera especial, de la família Mayoral propietaris i fundadors del Museu es feu la commemoració d'aquest aniversari, amb l'esperança que la vila de Verdú gaudirà, per molts anys, d'aquest atractiu cultural i turístic i que els vilatans sabrem apreciar aquest valor positiu de la nostra vila.

Jubilació dels estimats mestres de l'Escola Rural de Verdú

El sr. Joan Tous i la srta. Pili Moner s'han jubilat després de la seva llarga vida al servei de l'educació. Fundadors de l'escola rural, impulsors d'una nova manera d'educar amb valors positius i coherents, participants en sindicats, fundacions de noves estructures per l'educació i guardonats amb distintius de nivell

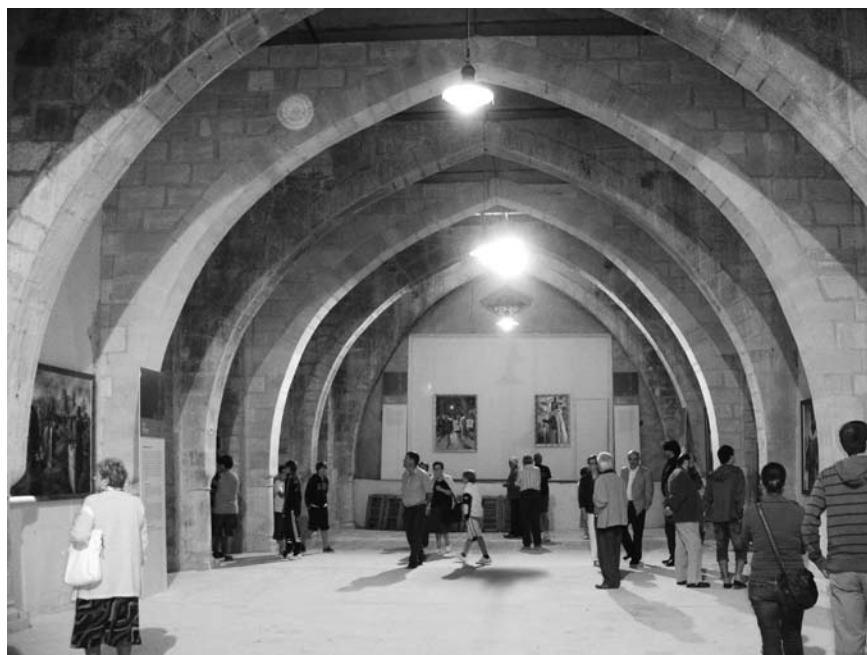

nacional. L'Associació de Mares i Pares d'Alumnes de l'Escola Jardí de Verdú amb l'Ajuntament de la vila, varen preparar una jornada festiva en motiu dels que durant quaranta anys han estat els mestres de la nostra escola: la srta. Pili i el sr. Joan. Ho vàrem celebrar el dia 5 de setembre, al Castell de Verdú. Una exposició retrospectiva recordava el pas educatiu per la nostra vila d'aquest august matrimoni de professionals de l'ensenyament. Parlaments efusius per part d'autoritats educatives i de la societat civil, exalumnes i alumnes, representants dels pares, poemes, finalment, els nostres mestres amb el llenguatge que ens tenen acostumats, el llenguatge del poble. Ho arrodonírem amb un dinar molt participat i emotiu. Moltes felicitats, gràcies i per molts anys!

Festa Major en honor de Sant Pere Claver i Diada Nacional de Catalunya

Actes religiosos: Com ja és tradicional, els actes religiosos per honorar la figura del gran verduní Pere Claver, comencen amb la novena al Santuari. També es féu la visita de la Santa Relíquia a les residències d'avis Mare Marcel·lina i Sant Pere Claver. El dia 8 al vespre, la solemne processó de les torxes, acompanyava la Santa Relíquia pels carrers de la nostra vila engalanats per aquesta ocasió. Els priors d'aquest any han estat els nostres mestres jubilats, el matrimoni sr. Joan Tous i la sra. Pilar Moner. El dia 9 festivitat de Sant Pere Claver, Solemne Ofici Religios concelebrat per PP.Jesuítes de Catalunya i sacerdots de la comarca presidits pel Rnd. P Lluís Magriñà i Veciana. Provincial de la Companyia de Jesús de Catalunya. El Cor d'homens i joves de la Parròquia, dirigits pel musicòleg verduní sr. Josep M.

Salisi, interpretaren fragments de les misses de Perosi i Goicoechea acompanyats a l'orgue per la professora Cristina Marimón. Retorn de la Santa Relíquia al seus Santuari, veneració i cant dels goigs.

Actes cívics: el dimarts dia 8, a la Fundació Tekhnikós, exposició homenatge al nostre estimat mestre Ramon Solsona i Bellart d.p. Amb el títol "*Verdú entre pasquins*" seleccionats i dignament exposats per en Guido Sanfeliu i Rochet, la presentació del DVD amb imatges dels més de vuit-cents cartells recopilats entre els anys 1990 i 2008, amb parlaments, poemes i interpretacions musicals, es féu un emotiu homenatge al record i a la personalitat d'en Ramon Solsona.

Al vespre, i una vegada acabada la processó, a la mateixa església Parroquial vàrem gaudir d'un extraordinari concert emmarcat dintre del

XIè. Festival Internacional de Música de Tardor. Orgues de Ponent i del Pirineu a càrrec de Clara Cowley, flauta de bec, Pere Cowley, violí i Neil Cowley orgue. El dia 9, dia gran de Festa Major, ballada de sardanes per la cobla Ciutat de Cervera, Ball de Festa al Casal de Verdú amb el Grup Banda Sonora, sopar popular continuat amb més música i ball fins a la matinada. Dijous dia 10, inauguració al Castell de Verdú de l'Exposició "*Escenes imaginades de la vida de Jaume I.*". Sopar popular a la plaça del Castell i ballada de sardanes fins a esperar el punt de mitjanit per enlairar la Senyera de Catalunya des de la plaça fins al cima de la torre d'homenatge en la Diada Nacional de Catalunya, la glossa de la Diada la féu l'Il·lustre Alcalde de Balaguer i vicepresident de la Diputació de Lleida, sr. Miquel Aguilà. Dissabte dia 12 Sopar Medieval amb espectacle a la sala gòtica del Castell de Verdú amb selecte públic assistent.

Actes esportius: diumenge dia 6 partit de Futbol Infantil entre CF Cervera i FC Verdú Vall del Corb, dimecres dia 9 partit de Futbol entre UE.Tàrrega i FC Verdú Vall del Corb, dijous dia 19 Tirada de Bitlles Catalanes a la plaça de Ca la Rita. Tot sigui per l'alegria i la pau dels verdunins i a major glòria de Sant Pere Claver.

La verema comença amb inseguretats de preu a Verdú

Els pagesos de Verdú contemplan les plantacions de les seves vinyes amb complaença per la bona collita i la qualitat del raïm, i és que aquest any s'han donat totes les condicions per a una gran verema gràcies a un clima favorable, l'absència de malalties i plagues, i unes bones condicions de cultiu. Aquesta il·lusió del pagès es veu truncada pels preus, que les grans del vi, marquen al mercat, preus que no compensen els treballs i despeses que comporta el cultiu de la vinya. Els preus que s'han pagat aquest any, que, en el cas del raïm clàssic se situa en 27 cèntims, gairebé la meitat del valor que proposava l'Incavi. La campanya va començar el dia 7 de setembre.

Comença el nou curs escolar 2009 – 2010

Amb noves cares a la direcció i professorat de les escoles de Verdú, el dilluns dia 14 de setembre va començar el nou curs escolar que desitgem sigui ben profitós per a tots els nens i nenes, noies i joves que han començat a aquesta nova etapa de formació. Alhora, saludem a la nova directora sra. Rosa Maria Meda i li desitgem una bona tasca en la direcció de l'Escola Jardí de Verdú.

Magí Sambola i Pijuan guardonat amb el Diploma de Mestre Artesà

El dimarts di 22 de setembre el Departament d'Innovació, Universitats i Empreses va concedir el Diploma de Mestre Artesà al ceramista verduní Sr. Magí Sambola i Pijuan, un acte celebrat al Palau de Pedralbes de Barcelona

i presidit per l'Honorable Conseller sr. Josep Huguet. Felicitem el Magí i celebrem aquesta distinció ben merescuda per la seva obra artesana i artística.

El Club de Futbol Verdú- Vall del Corb ha començat temporada

Amb esforç i bona direcció, tornem a gaudir de tardes de futbol amb el nostre equip sempre rejuenit i amb ganes de quedar bé. El primer partit jugat al camp del Verdú, el dia 27 de setembre, vàrem guanyar a l'equip de Coll de Nargó per 2 -0. Endavant i força!

Les obres del canal "Segarra – Garrigues" ja han arribat al terme de Verdú

Part del nostre terme municipal de Verdú es veu trasbalsat per la quantitat de maquinària que ja fa el traçat del nou Canal Segarra – Garrigues. Un projecte no absent de vicissituds polítiques al marge de la voluntat efectiva dels nostres pagesos. Una política francament decebedora per les persones que estimen i treballen la terra, entre zepes i inauguracions fantasmes, els pagesos es resignen a les directrius polítiques i veuen com algunes de

les seves propietats no es veuran beneficiades d'un regadiu positiu per als seus conreus. De totes maneres, benvinguda sigui l'aigua que és font de riquesa i vida.

20a Edició de la Festa de la Verema i el Vi, Bacus 2009

Organitzat per l'Associació Juvenil Bacus de Verdú amb la col·laboració de l'Ajuntament de la vila, els dies 10, 11 i 12 d'octubre Verdú va celebrar la vintena edició de la Festa de la Verema i el Vi de Verdú Bacus 2009. Amb un relleu generacional a la junta de l'Associació, amb nova presidenta en Georgina Procter i un grup de noies i nois

entusiastes, varen fer, de la vintena edició de la Festa de la Verema i el Vi una festa important, oberta a la vila i oberta al món.

Amb l'ajut d'entitats de la vila, Associació de Pagesos i Propietaris, Societat de Caçadors, Dones Argila, Agrupament Escolta i Guia Marinada, Agrupació Sardanista de Verdú, Parròquia, Futbol, Fundacions, Galeries d'Art, Museu del Juguets, Bars, jovent i poble tots a una, vàrem omplir la vila de visitants deixant-los un bon gust a la seva estada. La festa un èxit rotund!

Seria llarg resseguir acte rere acte celebrats complint el programa establert, val la pena destacar algun d'ells:

Concurs de Piar Raïms convertit amb concurs internacional amb la participació d'una parella de Dinamarca, una altra de Romania, parelles de tot Catalunya i de ses Illes.

El Concurs de Sardanes amb la participació de colles de la nostra província.

La massiva participació de la gent a la llargonissada acompanyada amb la simpatia de la xaranga "Va i Ve".

El Correfocs commemoratiu dels vint anys del Bacus pels Diables de Santa Coloma de Gramanet.

El concert Dj's Sven Witteking i altres.

La Gran Piada; amb una massiva participació de gent omplia de gom a gom la Plaça Major i l'entrada de la vila. Amb la companyia sempre apreciada dels "Grallers de Rocafort" que feren l'entrada els carros carregats de portadores que portaven el raïm, homes, dones, joves i infants, tots vestits de catalans i pagesos, tributaren homenatge a la tradició i a la història. A la tribuna, la presència de les autoritats locals i comarcals. La presidenta

de l'Associació Juvenil Bacus que féu una sentida salutació i invitació a la festa i un profund agraïment a totes les persones i entitats que els han ajudat.

Seguidament el pregó de la festa pronunciat d'una manera magistral i artística pel cantant català de Lax'n'Busto, Salva R. Allberch.

La nominació de Piador i Piadora de l'Any; aquest any foren dos entitats estimades de la vila com són: l'Associació de Pagesos i Propietaris de Verdú i l'Associació "Dones Argila" entitats que col·laboren estretament amb la Festa.

La Gran Piada oberta per la presidenta i el pregoner seguida de moltes persones pares i fills, parelles i d'una manera especial, la participació d'infants i de nadons, que acompanyats dels seus pares, trepitjaven el raïm com a testimoni de la permanència d'aquesta tradició ancestral.

El Castell fou el marc que va acollir els millors restauradors de les nostres comarques, mostra gastronòmica "Terres de Lleida" i prova de vins DO "Costers del Segre" per satisfer el gust més exquisits als bons paladars amb una nombrosa participació de comensals.

Futbol, ball amb l'orquestra New York. Exposicions, carrers i façanes engalanades.

Un dels altres actes que va desbordar les previsions, va ser la VII Trobada de Puntaires de tot Catalunya, feia goig de veure el Casal amb la

participació de prop de quatre-centes Puntaires mostra'n la seva habilitat i el seu apreciat treball.

"Una Visió Particular del Vi" va ser una important conferència de la doctora Magda Carlas Angelats màster en Nutrició i Ciències dels Aliments, al marc de la sala gòtica del Castell i organitzat per la Fundació Tekhnikós amb la participació d'autoritats, propietaris de cellers i el president de la denominació d'origen Costers del Segre Sr. Rabentós. Una vegada acabada la conferència i el col·loqui es féu un tast de vins.

Va tancar aquesta vintena edició de la Festa de la Verema i el Vi de Verdú un acte de reivindicació Catalanitat amb el "Correllengua", lectura del Manifest, música pels Grallers de Rocafort i Grallers de la Barra de Tàrrega i inici de la ruta per l'Urgell.

Des de Xercavins felicitem i ens congratulem de l'èxit que l'Associació Juvenil Bacus ha assolit en la seva vintena edició de la Festa de la Verema i del Vi i d'una manera especial valorem la col·laboració de totes les persones, entitats que amb una solidaritat, destresa i bon fer, han fet l'admiració de la nostra vila a tots quants han participat i gaudit de la Festa. Felicitats!

Entrevista a Rosa Maria Meda Ballesté

Ricard Gilabert

Rosa Maria Meda és la directora de l'Escola Jardí des del dia 1 de setembre. Substitueix en el càrrec a Joan Lluís Tous Álvarez, jubilat aquest estiu després de tota una vida dedicada a l'educació.

Aquest és el tercer curs que la Rosa treballa a l'escola Jardí.

Aprofitem aquest recent nomenament per intercanviar unes paraules amb ella i que ens expliqui quin és el present i el futur de la nostra escola.

–Quan vas arribar fa dos anys a l'escola de Verdú recordes les primeres impressions que et vas endur?

–De fet, feia uns 11 anys ja havia estat treballant aquí. Vaig fer unes substitucions a Verdú i també a Ciutadilla. A Verdú hi vaig estar pocs dies, mentre que a Ciutadilla m'hi vaig quedar més temps.

L'Escola Jardí ja la coneixia. Primerament per referències de la manera de treballar. Quan vaig venir la primera vegada hi havia el Joan Lluís i la Pili, i em vaig sentir molt ben acollida. Em van obrir les portes de casa pel que convingués, ja que vivien a l'escola.

–Així doncs, com et vas sentir quan hi vas tornar?

–Aquest cop quan vaig arribar hi havia el Joan Lluís a la porta, em vaig presentar i li vaig dir que era

una de les noves mestres. Ell em va contestar: "A tu et conec". Llavors li vaig respondre que sí, que hi havia estat treballant anys enrera. I em va tornar a obrir les portes com aquella primera vegada.

–Vas escollir tornar a Verdú?

–Vaig omplir les llistes amb la zona o pobles on volia anar a treballar. Entre una de les meves opcions hi havia Verdú.

“...El que considero molt important és la participació de la família, el lligam amb el poble...”

Aquell mateix any acabava d'aprovar les oposicions, i per a mi va ser una gran alegria veure que m'havien concedit aquella plaça, ja que era una de les que jo havia seleccionat.

–Quan comences a Verdú, en quin curs comences a fer classe?

–Vaig començar a P4. Fins en aquell moment mai havia fet de tutora d'un curs d'educació infantil. Sempre havia estat treballant a primària, i només havia entrat a les aules dels més petits en moments puntuals: substitucions, reforços, etc.

Des de direcció se'ns va proposar que ens organitzéssim nosaltres mateixes. Les meves companyes tenien experiència en aquest cicle, i tot parlant vam decidir la distribució final entre mestres i cursos.

En aquests dos anys vaig estar cursant P4, i el resultat va ser molt positiu. I aquest any he començat a primària amb els alumnes de 6è.

–Quines diferències vas notar amb el canvi de cicle?

–Jo havia treballat a infantil, però el que dominava més era primària. Havia baixat en moments concrets que és diferent que portar tot un curs d'infantil. Hi ha moltes coses a fer.

De fet molta gent no ho valora tant com la feina de primària. L'educació infantil és la base de tot l'aprenentatge i treballant amb ells he vist que tots els que treballem a primària hauríem de passar per infantil.

–Quan decideixes presentar el projecte de direcció de l'escola?

–Decideixo presentar-m'hi quan sé que l'escola es queda sense equip directiu, ja que es jubilen els mestres que en formen part. És en aquest moment quan em plantejo quedar-me a Verdú. Primerament per la línia d'escola ja que el treball que es fa aquí és molt interessant. Jo crec en aquest tipus d'ensenyament d'escola rural i el fet de treballar en projectes. D'altra banda hi ha plans d'innovació que particularment m'interessava que tiessin endavant.

–Va ser fàcil la decisió?

–Vaig valorar la situació, m'ho vaig estar pensant molt, ja que també tenia l'opció de treballar més a prop d'on visc. Però valorant-ho tot, el més positiu era quedar-me.

–Quines són les primeres passes per ser directora?

–Quan vaig decidir que em volia presentar pel càrrec de directora de l'Escola Jardí vaig anar a Montblanc a fer un curs de direcció.

Allí a més a més del projecte que ja havia fet, vaig haver de fer-ne un altre amb les parts més importants, i que realment es poguessin dur a la pràctica.

El projecte parteix de la realitat del centre, i a partir d'aquí es proposa la metodologia a seguir, la línia d'actuació, els objectius, etc.

Sempre amb una avaluació per mirar si realment s'acompleixen.

–Algun objectiu a destacar?

–El que considero molt important i sempre ho he considerat, és la participació de la família, el lligam amb el poble, en aquest tipus d'escoles és com l'aire, sempre fa falta.

Cal implicar les famílies afavorint que puguin participar a través de l'AMPA i en les diferents activitats que es realitzen a l'escola.

El que fem amb aquest canvi no és començar de zero. Hi havia una línia d'escola, un treball de ZER, i el que ara fem nosaltres és ubicar totes aquestes innovacions.

Volem continuar conservant les tradicions. Els aspectes que et lliguen al poble són primordials. També n'hi ha molts altres, però aquest el considero clau.

–Quines novetats implica?

–Continuar la línia de treball feta tot innovant en el terreny dels projectes, que es va començar l'any passat, però cada vegada es va ampliant més. L'objectiu final és

Els principals motius eren seguir la línia d'escola, trobar-me a gust treballant-hi, i poder-ho fer amb pocs nens i nenes, conèixer a tothom. La relació amb les famílies és més directa i com a mestre et sents més identificat i més proper a tot.

–Quines són les línies generals del teu projecte de direcció?

–Després de fer el curset, vaig adonar-me que potser l'hagués pogut fer d'una altra manera. Tocant més de peus a terra, clarificant-ho més.

treure tots els llibres i treballar només per projectes.

Els racons també és una innovació quant a organització de la classe.

També participem en el Comenius, que facilita la mobilitat de professorat. Es tracta d'un intercanvi on la base és la llengua anglesa. El primer viatge que farem serà a Bèlgica.

–Per què l'escola decideix deixar els llibres i començar a treballar per projectes?

–Aquí a Verdú als inicis ja es treballava sense llibres.

El llibre marca una manera de fer i seguir. Que no sempre s'adapta a les necessitats de tots els alumnes. El cert és que és molt més laboriós ja que cada mestre ha de crear el material necessari, però es pot adequar als diferents nivells dels alumnes i això beneficia el nen/a.

“...Penso que
actualment el mestre
ha perdut molta
autoritat. S'ha de
recuperar...”

El curs passat se'ns va passar un qüestionari per saber quines activitats realitzàvem i les que ens agradaria fer. D'allí va sortir el treball per projectes i a d'aquell moment ens van començar a assessorar i formar per treballar d'aquesta manera. A més a més, vam visitar moltes escoles on treballaven mitjançant aquesta metodologia.

Finalment es va establir un termini de 4 anys per implantar aquest tipus de treball.

–L'escola de Verdú es vol ampliar, com està aquest projecte?

–Va encarada a ser una escola d'una sola línia. Actualment està parat.

Se'ns va explicar com seria la distribució però considerem que no es prou gran si continuen venint nens i nenes com fins ara.

–El fet de ser una escola d'una línia implica deslligar-se de la ZER?

–No té per què. Però si a la llarga l'escola creixés molt segurament arribaria un moment en que apareixerien problemes pel fet que aquí hi hauria unes necessitats diferents a la resta d'escoles.

Treballar en una ZER va molt bé perquè es comparteixen els materials i treballem tots junts. És un altre tipus d'ambient. Fem moltes trobades, moltes reunions, molta feina, etc.

–Has dit abans que consideres clau el lligam amb el poble. Hi haurà alguna novetat en aquest aspecte?

–Igual que com fins ara: farem la castanyada, Sant Jordi, ja vam fer el most, etc. Farem les mateixes activitats que fèiem fins ara i fins i tot les ampliem.

Aquest any no solament vam fer el most, sinó que els nens i nenes també van anar a collir raïm.

Al consell de l'escola els pares i mares de l'AMPA van proposar que féssim ceràmica, ja que mai se n'ha fet. Vaig portar la proposta a Claus-

tre i tothom ho va veure bé. És una manera més d'acostar l'escola al poble, a les arrels d'aquí.

–En la recollida selectiva també participareu?

–També hi estem implicats. Van venir de l'ajuntament i ens ho van explicar. Estem preparats per col·laborar en tot el que convingui.

Ens proporcionaran tot material el que ens faci falta i ens diran els dies que tenim assignats.

–Últimament s'ha parlat molt de donar autoritat als mestres. Què en penses?

–Penso que actualment el mestre ha perdut molta autoritat. S'ha de recuperar, però no com l'enteníem abans.

Una autoritat tenint recursos, eines, tolerància, democràcia, etc. Tot i això el mestre té un paper decisiu i ha de controlar el grup classe.

Això s'ha perdut, i s'ha de tornar a aconseguir. No l'autoritat de dir: Aquí mano jo per què sóc jo. Això no.

Moltes gràcies Rosa per la teva atenció i pel teu temps. Esperem que tinguis èxit en aquesta nova etapa de la teva vida.

Aprofitem aquestes línies per obrir Xercavins a l'escola i quedem a la vostra disposició pel que faci falta.

El Patronat i Sindicat de Sant Pere Claver (XII)

R. Boleda i Cases

Dimensió cultural, social i econòmica del Sindicat, més enllà de l'àmbit local.

Resulta apassionant repassar i conèixer el gran treball d'aquell grup de fundadors del Patronat que fou el mirall de la comarca, la reputació del qual arribà a límits insospitats, prenent-lo com a model els sindicats que s'anaven fundant durant la segona dècada del segle passat. Tinc al meu abast algunes cartes que confirmen el que ja havia sentit dir per boca del mateix dr. Ros i la del meu pare. Podria donar-se el cas que algunes cartes s'haguessin extraviat, però, per sort, les que han quedat són prou explícites i suficientment clarividents per donar-nos la idea del prestigi que el Sindicat de Verdú havia assolit.

Però abans, fem una repassada a una de les seccions de les quals encara no n'hem parlat a Xercavins. La dels adobs que fou la primera, i que tingué molta volada. Tenim a mà una memòria de quan es constituí aquesta -precursora a la fundació del Sindicat- que primer en digueren Secció Agrícola la qual ens remet al dia 25 de març de 1912 de la qual copiem el següent: “..en la primera sessió després del repar-

timent de càrrecs, s'acordà verificar una compra col·lectiva de abonos. Se començà per escriure a totes les principals cases de Catalunya demanant preus y condicions.

Reunida la junta examinà les condicions i preus que oferien, resolguent després de detingut estudi escollir les del Sindicat de Sta. Coloma, los Senyors “Sambola y Hermanos” de Verdú com a representants de la casa “Cros” de Barcelona i Dn. Juan Ros de Tàrrega representant de la casa “Serra” de Granollers.” (1)

El document anota els preus d'aquestes tres cases, havent escollit els de la casa “Serra,” amb representant a Tàrrega. Era la primera operació que sobre els adobs feia la Secció Agrícola; i els oferents descartats, ressentits, “..feren gran clamoreix en contra de la casa “Serra”, assegurant que us enganyaria en alguna cosa. Que'l Patronat seria víctima en alguna forma del descre-

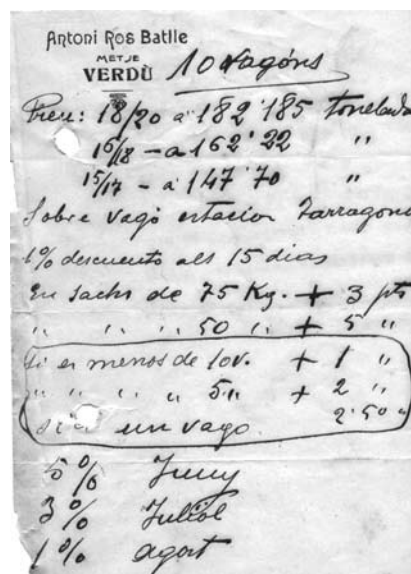
dit que pesava sobre cal Serra. A tot això, la Junta continuava serenament fent les gestions encaminades a garantir el bon resultat d'aquest negoci, y al efecte a primers d'agost firmaba amb la casa Serra un plec de condicions, que dit sigui ben alt, han sigut complertes al peu de la lletra per abdues parts.” (1)

En aquesta operació es vengueren 100.000 Kg. d'adobs. 52.900 Kg. Pels socis i 48.100 Kg. “se repartiren en 4 vagons fora de la societat.” “D'aquest negoci quedà líquit 352 '54 pts.”

Assidus compradors foren els nuclis de Mas de Bondia i Montornès. Noms com: Camell, Amo, Cisco Tatalé, Paisano Pòlit, Xandó, Teixidó i Xacó de Montornès ens sonen a coneguts. També el Sindicat de Llorens i el de Vallbona, connectaren amb el Sindicat de Verdú. De l'any 1919, es troba una anotació de l'11 de novembre avisant per escrit a aquestes poblacions, que “... el diumenge vinent es fessin presents per a fer l'encàrrec del nitrat.”

La major part de la correspondència guardada, -que és molta- correspon a tractes comercials, a números i a comptes, que publicar-ho seria llarguíssim i a més un rotllo per als lectors.

Per a aquest historial, resulta més atractiu i més interessant la cosa social i humana que tingué el Patronat -Sindicat de Verdú. Aquestes cartes, citades al principi, evidentment van dirigides al president, i algunes, les més íntimes, o les més properes, ho són als senyors

Curios apunt d'adobs anotat en un full de receptes del Dr. Ros

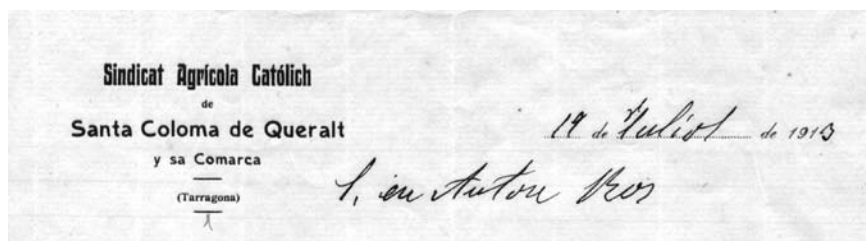
Ros o Riera i també al consiliari Mn. Jaume. Especialment al primer pel gran prestigi i coneixença, que com a metge tenia a la comarca. Molta correspondència porta el segell de la Mancomunitat de Catalunya, i altra, de caràcter econòmic i social, entre el Sindicat de Verdú i el de Sta. Coloma, aquest dirigit pel citat i conegut sr. Domenjó.

Fem esment d'una carta privada del sr Josep M. Valls Director d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya que ens revela la confiança catalanista de la citada Mancomunitat envers el Sindicat de Verdú. que transcrita diu així: "Està passant Catalunya uns moments excepcionals de la seva vida en que necessita de l'esforç de tots els seus fills; ningú te dret a l'abstenció i tots l'obligació de contribuir-hi.

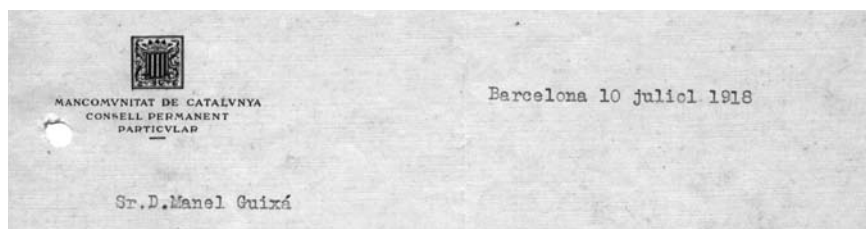
No ha d'ésser l'agricultura una nota discordant, ans al contrari deu volguer figurar com a capdavantera d'aquest moviment deslliurador .. /... i per Catalunya i per l'Agricultura, la Junta acordés la seva adhesió a la petició d'autonomia feta per la Mancomunitat de Catalunya firmant la fulla que s'acompanya.." Datada a Barcelona el 26 de gener de 1919. (2)

Des de Ciutadilla, el 19 del 9 de 1919 el seu president sr. Bonaventura Bergadà, es dirigeix al sr. Ros perquè l'informi sobre unes eleccions, que ell no sap si s'han de fer a l'Ajuntament o al Sindicat. "Creient que V. estarà més al corrent, espero me indicarà los datos que són necessaris".

Ja hem esmentat, la bona relació que hi havia entre el Sindicat de Verdú i el de Vallbona. Mostra d'això és la carta que segueix datada a Vallbona el 9 de maig de 1918. "...Primerament l'hi preguem que'ns dispensi la llibertat que ens prenem de

Santa Coloma de Queralt

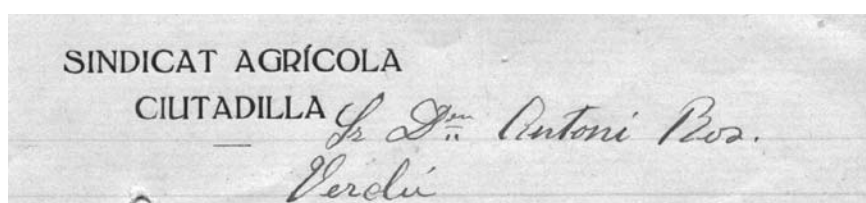

Mancomunitat de Catalunya

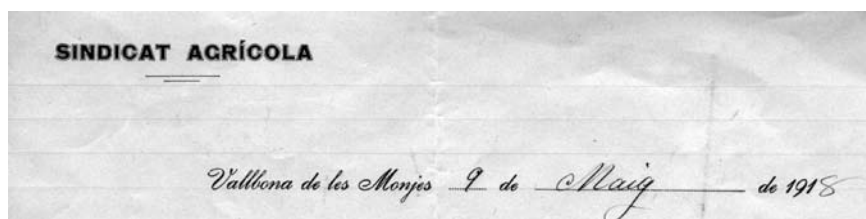
dirigir-nos a V. a fi de suplicar-li que ens envii un exemplar de Reglament amb el qual es regeix lo Patronat y també una mostra dels impresos que hutilitzin per la Caixa d'Estalvis, puig estem en camí de d'haver de reformar nostre Reglament a causa de la seva deficiència y sabent que el de vostres es molt perfeccionat, es hem

determinat sollicitar-los -hi..."etc.etc. Signat "La Junta".

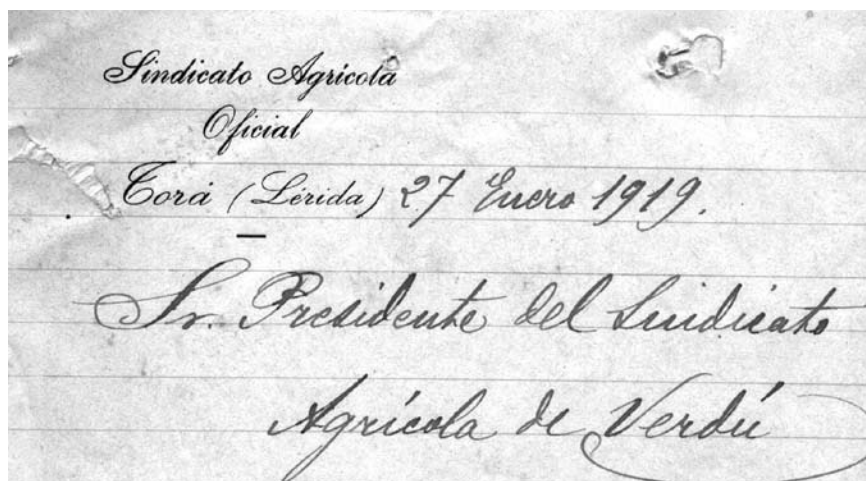
De Torà, el 27 de gener de 1919, escriu el President del Sindicat, al president del nostre sindicat dient: "Queriendo implantar este Sindicato que me honro en Presidir, La Caja rural de ahorros y préstamos y teniendo noticias que uno de los

Ciutadilla

Vallbona de les Monges

Torà

mejores constituidos, es el de su digna Presidencia, le agradecería me mandara instrucciones, impresos o formularios y reglamento por el cual se rigen.

Dádoles las gracias ...” etc. Signat Ricardo Trilla.

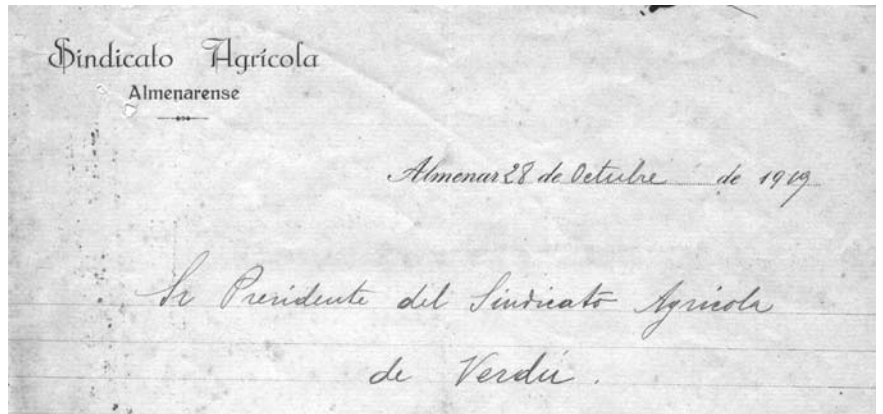
Molt singular es la carta que Mn. Jesús Capdevila il·lustre bellpui-genc que escriu des de Miralcamp al consiliari Mn. Jaume Riera el juny de 1919: *”Estimat amic: com suposo ja sabràs s’està preparant la construcció d’un local pel sindicat i com en aquest país hi ha una gent tant <sui gèneris> ara tothom crida que vol una sala de ball al sindicat i ara el president desitjaria posseir un reglament del vostre sindicat que aquí ja consta que es pot presentar com a model per demostrar als socis que demanen un absurd, ja que els sindicats més adelantats son los que més s’aparten d’aquestes tonteries..! |-Ens fareu un gran favor ja que aquesta gent acaben de marejar. Si sabieu algun modo contundent per tapar la boca an aquesta balladors també ho agrairiem moltíssim...”*.

El Sindicat de Llorens escriu una llarga carta datada del 17-12-1919 demanant informació de: *“..com ens hem de portar-nos amb l’Estat, el Govern Civil o altres organismes..”* i demanen una còpia de com s’han de presentar els comptes i si s’ha de donar coneixement al Governador Civil..!..a la Delegació d’Hisenda. *“els hi remerciariem es dignessin instruir-nos enviant-nos una pauta o imprès.* La carta segueix explicant les activitats que estan desenvolupant, que es tot un historial i al final hi signen Josep Caselles com a secretari i el sr. Rector Anton Escalé Miró “Consiliari”.

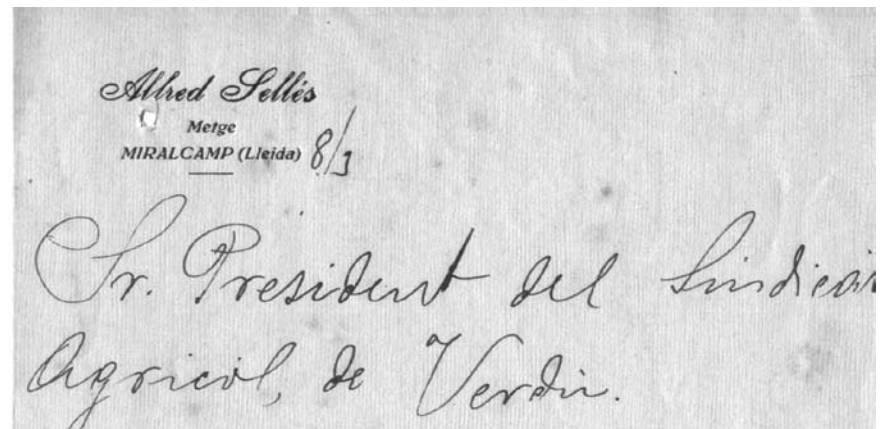
El Sindicat d’Almenar escriu el 28 d’octubre de 1919 dient: “Nos

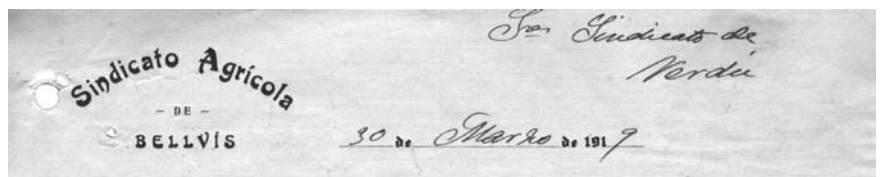
Llorens de Vallbona

Almenar

Metge Miralcamp

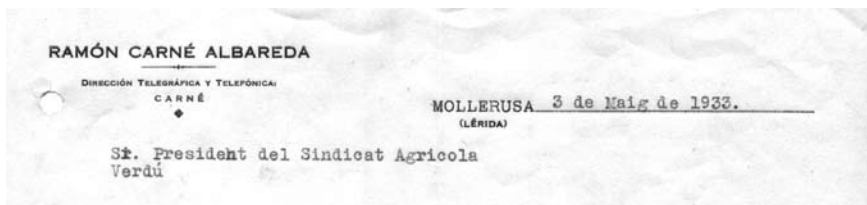
Bellvís

hemos enterado que el Sindicato Agrícola de su digna presidencia es uno de los que funcionan con mas éxito de la provincia y desearia que nos diesen toda clase de detalles de su funcionamiento.. etc. Hi signa Francisco Esteban.

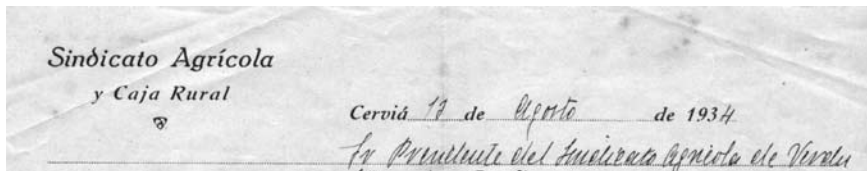
De Miralcamp altra carta que podria ser de l’any 1923. Aquí, el nou president del Sindicat, el metge Alfred Sellés, s’expressa així: *“Sapiguen*

la bona marxa del vostre Sindicat y desitjant donar impuls nou al nostre, vos prego que ens envieu quelcom referent a la vostra organització especialment lo que fa referent a la part econòmica..”

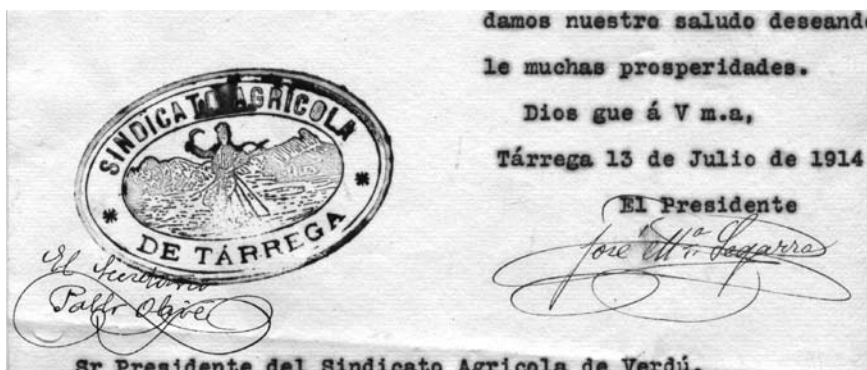
Amb semblants termes s’expressa la carta del sindicat de Bellvís del 30 de març de 1919 signada per Josep Farrera. També la d’en Ramon Carné Albareda de Mollerussa del

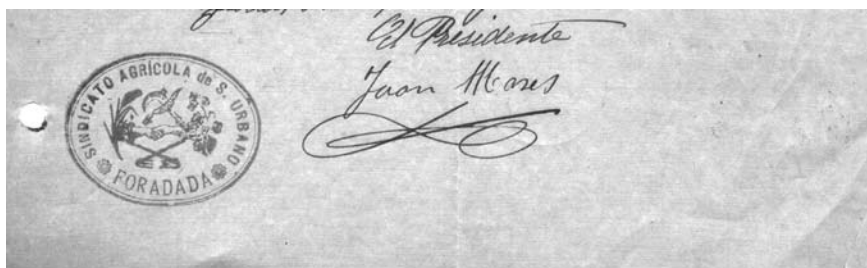
Mollerussa

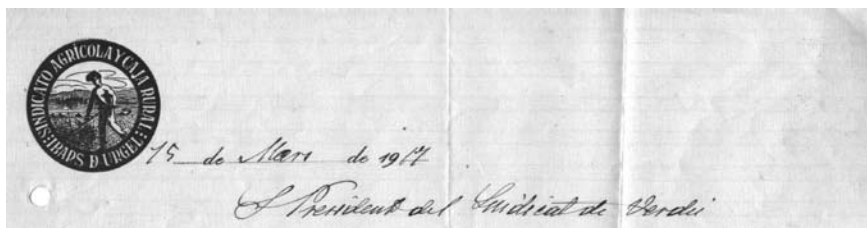
Cervià

Tàrraga

Foradada

Ivars d'Urgell

3 de maig de 1933, que diu: “Estant organitzant un Sindicat Agrícola en aquesta, em permeto la llibertat de pregar a V. vulgui trametre'm com més aviat millor, un exemplar del Reglament d'aqueix Sindicat, afí de treure'n algunes orientacions per la confecció del nostre.” La de Cervià de l'agost de 1934, s'interessa pel funcionament de la maquinària del molí.

Molta més correspondència dóna fe del prestigi del Sindicat de Verdú conegut per tot el país però donem fi a aquest capítol amb l'ofici rebut del Sindicat de Tàrraga que participa al president del de Verdú, “la creacion definitiva del Sindicato Agrícola de esta Ciudad, con domicilio social en el local del Patronato de San Jordi..” etc. Signat a Tàrraga el 13 de juliol de 1914 pel president Josep M. Segarra i el secretari Pablo Oliver.

(1) Joan Ros era un oncle del sr. Ros. Ens caldria preguntar si el Sindicat va tenir mires pel primer, o aquest les tingué pel Sindicat. La realitat fou que de les tres ofertes, la de la casa Serra era la més rebaixada. S'han trobat els plecs de condicions, que m'ha prestat en Francesc Huguet juntament amb moltíssimes comandes d'adobs, que sumen centenars i més centenars de vagon; alguns carregats des del port de València.

(2) L'anhel de llibertat dels catalans, quedà trencat per la dictadura de Primo de Rivera el 13 de setembre de 1923.

Si voleu enquadrar la revista, penseu en l'enquadrador artesà

RELLIGATS ARTÍSTICS S.L.U.
Maria Camps Pàmies

Major, 12
25218 EL CANÓS – Tel. 973 53 31 06

Llibreria Major 23 – Major, 23
25300 TÀRREGA – Tel. 973 50 21 54

Un deute pendent

Guiu Sanfeliu i Rochet

No fa massa temps, en un periòdic del nostre país, va sortir un curiós article d'un ciutadà que reclamava a l'actual govern el retorn dels diners que foren retirats de circulació, acabada la guerra civil, pel fet que havien estat emesos pel govern legítim de la República durant la guerra civil. Solament consideraren de curs legal una sèrie emesa abans de la guerra, diners que eren coneguts com a "bitllets de sèrie", dels quals era escassa la seva circulació.

També va ser obligatori entregar totes les monedes de plata, fossin del valor que fos. Obligació aquesta no massa complerta pels ciutadans, ja que va ser relativament poca la quantitat de monedes entregades en proporció al diner en circulació.

Aquest article aparegut als diaris dona molt que pensar de la guerra civil. Acabada aquesta tothom creia que vindria una pau plena de dificultats i que de mica en mica tot tornaria a ser "com abans", però el que va arribar va ser una llarga postguerra plena de dificultats, humiliacions, odis, venjances i altres coses que és preferible no comentar, que durà bastants anys. La requisada dels diners va ser la primera de tota una llarga sèrie de diguem-ne "dificultats".

Preguntant a persones que visquen aquell fet, poques recorden per la poca edat que tenien en aquells temps i l'excés d'anys que tenen ara, com es feien les compres sense diner legal. Tampoc recorden si els pocs diners que podien tenir estalviats els seus pares, en les llibretes de les caixes d'estalvis, foren abonats amb diners de curs "legals". Però llegint amb atenció el document de requisada, dona entendre que tot document que fes refe-

rència o justificqués la possessió de diners també s'havia d'entregar.

El document de requisada no diu qui ordenà el decret ni quin organisme oficial el tenia de fer complir, el que sí es llegeix amb tota claredat és el segell de la "Jefatura Local de la Falange Española de Verdú", qui recollia els diners dels seus conciutadans, els quals tampoc sabem qui eren en aquells temps ni a qui entregaren tot el diner confiscat als seus propis veïns. Llàstima que no es pugui llegir la firma del receptor, possiblement ja difunt, l'únic que ens podria explicar on va fer cap tot el diner requisat.

De fet el rebut en qüestió no diu que el diner decomissat serà canviat per paper moneda emès pel règim guanyador de la guerra, però sí que hi consta el valor total dels diners requisats. Si la seva intenció era no canviar-los per diners emesos pel seu règim, no els calia entregar un comprovant del diner decomissat. És evident que la seva intenció era

no tornar res, però entregant un comprovant la ciutadania quedava enganyada, esperant el dia que es fes efectiu el canvi. Contràriament al que alguns diuen, mai es va fer efectiu el canvi.

Cas que la reclamació d'aquest ciutadà prosperés, difícilment es podrà fer mai efectiva la seva devolució, per la gran quantitat que representa tot el diner confiscat i els seus interessos durant setanta anys, suposant que es pogués saber qui va ser el seu dipositari final i que tothom conservés el resguard d'entrega dels seus diners, cosa bastant improbable a causa dels molts anys que han passat.

Possiblement és millor, per a tots els verdunins, no saber mai quins van ser els falangistes encarregats de la requisada dels diners dels seus veïns del poble. Per no convertir-ho amb llavor de futurs enfrontaments. Sens dubte l'oblit d'alguns fets, és el millor remei per una llarga pau amb democràcia i llibertat.

Una antiga representació iconogràfica de Sant Flavià (II)

Josep M. Salisi i Clos

En el passat número de *Xercavins* presentava una reproducció desco-neguda del martiri de sant Flavià, imatge que es troba en una edició francesa de 1542, a la vegada que en citava la bibliografia on s'esmen-ta la figura del nostre sant patró. Se-guint en aquesta línia, en aquestes pàgines citaré la part hagiogràfica de sant Flavià, sempre centrant-nos en la documentació conservada. Ja sé que molts verdunins sabem qui era sant Flavià, però el que potser desconeixem és la trajectòria que seguiren les seves restes òssies, fet que considero, si més no, inter-essant de conèixer.

Sant Flavià fou viceprefecte de Roma, un càrrec militar amb funci-ons jurisdiccionals atorgades pels magistrats superiors. Es veu que, segons s'esmenta en el martirologi romà, essent espectador del martiri de sant Màxim, l'esposa d'aquest i dels seus fills, a Flavià li vingué la il·luminació divina i es convertí al cristianisme. Aquest fet li va comportà el seu propi martiri —fou degollat— i, a la vegada, el martiri dels setanta-cinc membres de la seva família.

Segons el que coneixem, el nos-tre Flavià deuria exercir el càrrec polític-militar de viceprefecte entre els mandats de Claudi II (268-270), anomenat “el Gòtic” a causa de la victòria que aconseguí l'any 269 contra els gots, i Dioclecià (284-305). Durant els trenta-set anys que van de l'inici del mandat del primer a la mort de segon, governaren tretze emperadors, Déu n'hi do!

Un cop martiritzat i mort, el cos de Flavià fou enterrat en una de les ca-

tacumbes de la via Àpia, justament al cementiri de Sant Pretextat. A mitjans del segle VIII, concretament l'any 756, i arran de la devastació que patí la ciutat de Roma per part del cabdill llombard Astolf, es du-gué a terme, per tal de salvaguardar les restes dels màrtirs, una etapa de trasllats massius dels cossos de las catacumbes fins a les basíliques d'intramurs de la ciutat. Concreta-ment aquesta etapa de translació la inicia el pontífex Pau I (757-767) i es continuà durant els pontificats de Pasqual I (817-824), Sergi II (844-847) i Lleó IV (847-855). A finals del segle XVI i principis del XVII, es reini-cia de nou l'extracció massiva de les relíquies dels sants màrtirs. En aquest cas no fou per salvaguardar-los de l'espoli, sinó per donar-los a conèixer i fer-los extensius a les comunitats religioses de tot l'àmbit cristià partint de la base exposada per la reforma conciliar de Trento. És en aquesta època quan s'obren per segona vegada les catacumbes de sant Pretextat extraient-ne, entre moltes altres, les restes de sant Flavià. Consta que al seu costat s'hi trobava inscrita la data del seu martiri i mort, el 28 de gener, data que posteriorment l'església va adscriure com el dia de la seva festivitat.

L'any 1623 el pare Hilarió Gil, monjo del monestir cistercenc de Santes Creus, portà a Catalunya diverses restes òssies de màrtirs romans per tal de ser venerats en terres catalanes, entre elles les de Flavià. Les restes òssies de Flavià que es quedaren a Roma se sepultaren sota l'altar major de l'església de

Santa Maria dels Pares de Sant Domènec, església que va ser des-truïda en un bombardeig durant la Segona Guerra Mundial.

El pare Fruitós (Bernat Clarasó, verduní de naixement i nebot de l'arquebisbe Joan Terès), caputxí franciscà i guardià del convent de Montecalvari de Barcelona, sol·licità al pare Hilarió Gil les restes d'algun dels sants màrtirs que havien arribat de Roma per tal de ser venerades a l'església parroquial de Santa Maria de Verdú. El 12 de febrer de 1628 es fa l'acta de donació al pare Fruitós de les relíquies de sant Flavià i s'esmenta que hauran de ser traslladades de Tarragona a Solsona per tal de fer-ne la llicència pertinent i posteriorment portar-les cap a Verdú. Sembla ser però que al final aquest tràmit se l'estalvien redactant un senzill document i les relíquies van directament de Tarra-gona a Verdú. En una de les cartes del pare Fruitós diu exactament que aquest “és un sant extravagant i antic” i que n'hi ha dos o tres que tenen el mateix nom, diu que no en sap res de la seva vida però que es-crirà a un conegut de València que el pot informar sobre qui era aquest personatge martiritzat a Roma.

La correspondència epistolar entre el pare Fruitós i la parròquia de Ver-dú segueix durant tota la primavera i l'estiu de 1628 i, en una carta, Fruitós esmenta que entre les restes del sant no s'hi troba el crani i que sap que aquest anà a parar a la par-ròquia de la població tarragonina de l'Alforja. Fruitós escriu al pare Hilarió Gil per veure si pot fer que el rector de l'Alforja accepti inter-canviar el crani per les restes d'un

altre sant, fet que sembla ser que no va reeixir. Mentrestant l'incansable Fruitós segueix buscant qui era aquest sant tan "extravagant" i diu que un tal cardenal Baroni n'havia fet alguna ressenya en algun lloc [?]. El prior del monestir valencià de Montesa (el misteriós personatge valencià que Fruitós havia esmentat) li diu a Fruitós que la data de la festivitat del sant era el 28 de gener, però resulta que Fruitós això ja ho sabia. El persistent frare verduní ara demana al prior de Montesa que insisteixi en el tema del crani al rector de l'Alforja, però al final, res de res.

A les acaballes del mes de setembre de 1628 es fa l'acta de possessió de les relíquies del sant i els jurats de la vila traslladen les restes des de Tarragona fins a Verdú. No és fins al 15 de gener de 1629 que en una solemne celebració a l'església verdunina s'obre la caixa que contenen les relíquies de Flavià. En el presbiteri hi havia una gentada que devia fer esclaiar: el Vicari General de Solsona i un canonge de la catedral; el rector, set beneficiats i onze preveres de Verdú; dos beneficiats de Tàrraga; quatre *jurats* de la vila; un doctor i un cirurgià, encarregats aquests d'identificar cadascun dels ossos. Els ossos que arribaren foren: un fragment esquerre de la mandíbula amb dos o tres queixals, una dent separada de la mandíbula, dues vèrtebres, quatre fragments de les espatlles, dues costelles, tres fragments del braç, un fragment de l'anca, quatre fragments de les cames, sis fragments variats de cames i braços, i vint-i-vuit ossos sense identificar, en total més d'una cinquantena de fragments.

El cert és que el culte i la devoció al sant ben aviat va arrelar a la vila i el primer batejat que du el nom del sant fou Joan Prim (Joan Magí Flavià Prim i Segarra), justament el conegut compositor verduní, del qual ja he parlat diverses vegades

en aquesta revista, i el bateig es va realitzar el 28 de desembre de 1628. En aquest cas però apareix com a tercer nom de bateig, però com a primer nom el trobem l'1 de març de 1629 i fou Flavià Jaume Carulla. La importància artística envers el sant es posa de manifest en la construcció del seu retaule el 1658 i a nivell musical pren el màxim desenvolupament, segons la documentació musical conservada, a finals del mateix segle XVII amb un bon nombre de *villancicos* i goigs. Fixem-nos ara en un fet interessant, la comparació de les dues fotografies dels reliquiaris i les relíquies del sant (fig.1 i 2). La primera correspon a una fotografia de primers del segle XX, on es veu l'urna feta el 1815, i la segona correspon a l'actual reliquiari. Comparant les dues fotografies es pot veure clarament la diferència del contingut, a la primera hi ha un bon nombre de restes, mentre que a la segona ja no n'hi ha tantes. Aquest fet ens pot estranyar en més o menys mesura, però de totes maneres, coneixem els greus trasbalsos succeïts arreu de Catalunya i del país entre 1936 i 1939 que alteraren, transformaren i eliminaren moltes de les pertinences religioses.

Fig.1.

Tornant al tema principal, la iconografia flaviana editada, podem dir que poca n'ha existit. Només sabem de l'edició conservada d'uns goigs el 1861 (fig.3), i una altra il·lustració que apareix a l'obra del folklorista Joan Amades, *El Costumari Català* (fig.4.). Amades va treure la reproducció de la imatge del sant d'alguna edició dels goigs avui desconeguda per nosaltres. En aquest sentit però sí que sorprèn la falsa informació que Amades cita del sant, diu exactament: *Dia 22 [de desembre]. Sant Flavià: Fill de Verdú, i venerat en aquesta població. Per martiritzar-lo, fou assotat, ferrat*

Fig.2.

com un cavall i, finalment degollat.¹ [??!]. Realment, extraordinària la informació d'Amades! D'on deuria treure el folklorista aquesta "brillant" informació? De Verdú segur que no! A més, si tal com diu a la seva obra, va extreure la imatge d'uns goigs, per tal de fer el redactat del seu martiri bé es deuria entretenir una mica a llegir la lletra dels goigs.

Posant-nos més seriosos i per tal de saber com a mitjans i finals del segle XVII es veia la figura del sant, fixem-nos ara en la lletra dels goigs. Cal fer esment però que a l'edició de 1861 s'hi troben tres estrofes afegides (la 3a, la 6a i la 10a, les quals presento en cursiva) que en les tres versions musicals manuscrites dels goigs de finals de segle XVII no s'hi troben.

[Rescoble]

Puix gosau eterna glòria
màrtir sagrat Flavià.

Al devot que us té en memòria
teniu-lo de vostra mà.

[1a]

Vostra sang fou tant insigne
entre la sang dels antics,
que per ella fóreu digne
de tenir càrrecs molt rics;
mes després amb major glòria
per Jesucrist s'escampà.

Al devot...

[2a]

Al temps que Claudi cruel,
emperador dels romans,
persegua com a infidel
als catòlics cristians,
comissió us féu notòria
per matar qui fos cristià.

Al devot...

[3a]

*Com altre Saulo irritat,
contra Crist i sos fidels,
als cristians sens pietat
donàreu turments cruels:
de vostres maldats la escòria
en or de gràcia es mudà.*

Al devot...

[4a]

Quan martiritzar volguéreu
Màximo, muller i fills,

Fig.3.

Fig.4.

sobre d'ells un Àngel véreu
que els confortà en sos perills;
amb esta visió notòria
Déu vostre cor trasmudà.
Al devot...

[5a]

Al punt que l'Àngel miràreu,
encès d'amor divinal
la gentilitat deixàreu,
seguint a un Déu eternal;
acció tant meritòria
el Senyor us premià.

Al devot...

[6a]

*Amb la més ferma constància
la Fe vàreu confessar,
i en esta perseverància
après us féreu batejar;
preparant-vos per la glòria
de morir per qui us crià.*
Al devot...

[7a]

Quan aquell tirà sabé
que us haveu fet batejar,
tan cruel ràbia prengué
que prest us féu degollar;
esta fou la gran victòria
que vostra ànima alcançà.
Al devot...

[8a]

Entre tota aquesta calma,
per major festa y vigília
volguéren guanyar la palma
tota la vostra família;
la pena fou transitòria,
la glòria mai faltarà.

Al devot...

[9a]

Vostres ossos estigueren
allà en Roma sepultats;
a fi que tots els venerin
en Verdú son col·locats;
aquest poble vostra història
per a sempre cantarà.

Al devot...

[10a]

*Esta vila és molt ditxosa
de tenir-vos per Patró;
puix sou sa prenda formosa
de major estimació
lograu-nos, Flavià, victòria
contra l'enemic humà.*

Al devot...

[Rescoble]

Puig Verdú per major glòria
per Patró us senyalà.

Al devot que us té en memòria
teniu-lo de vostra mà.

Ja sé que pot semblar que m'hagi desviat de la meua aportació habitual a *Xercavins*, la música antiga, però ja vaig esmentar a la revista anterior que l'estudi de la iconografia aporta molta informació a la investigació musicològica i que tot ens ajuda a avançar en el coneixement històric, artístic i cultural del nostre poble. Ja ho deia a principis del segle XX Felip Pedrell, el pare de la musicologia hispànica: "El poc que sabem, ho sabem entre tots". Que així sigui.

1) Vegeu si no: -AMADES, JOAN: *Costumari Català. El curs de l'any*. Barcelona, Salvat, reimpressió de la primera edició 1950-1956, vol. 1, p.18.

d'Actualitat

Redacció

El passat 12 de setembre el castell va acollir el primer sopar medieval de Verdú, durant el transcurs del qual es va comptar amb un espectacle d'ambientació de l'època.

Durant el desenvolupament de la XX Festa de la Verema i el Vi va ser l'escenari de la V Mostra Gastronòmica Terres de Lleida, celebrada amb èxit de participació comptant amb unes 500 persones repartides per les sales i espais oberts.

Des de la seva restauració moltes han estat les activitats que ha aconseguit aquest espai tan emblemàtic: exposicions, inauguració, concerts de música, àpats diversos, l'inici del curs del Cau...

Avui preguntem a les nostres lectores què en pensen de la restauració del castell, del sopar medieval i dels usos que es pot donar a un equipament cultural com aquest.

Marianne Reutemann

–Què li va semblar el sopar medieval?

–Força interessant i diferent al que fem normalment. L'espectacle va ser molt amè i divertit. Quant al sopar el vaig trobar curt de quantitat i just de qualitat. Esperava una mica més.

–Quins usos es poden donar al castell?

–Molts i diversos. Crec que hi ha molts metres quadrats. S'hauria d'assegurar la multifuncionalitat per tal que els verdunins i les verdunines puguin gaudir-ne. Una altra cosa que podria ser interessant seria la possibilitat de fer al castell un Centre d'Interpretació del vi sempre i quan es poguessin garantir recursos externs per fer-lo amb qualitat.

–Li semblaria bé que hi hagués un restaurant a l'interior del castell?

–No estic segura, probablement sí, sempre i quan se'ns informés de com es faria i quins avantatges aportaria al poble. També hauria de quedar assegurat espai suficient per activitats de tot tipus que fem a Verdú.

–Què li semblen els resultats de la restauració?

Bastant bé, realment hi ha coses impactants com les finestres de la sala gòtica. Altre qüestió important és l'espai que s'ha aconseguit on abans era la teulada mig derruïda. Esta quedant tot molt bonic. L'únic que em preocupa és l'última planta on es veuen elements metàl·lics fins i tot des del carrer. Suposo que això no quedarà així i que cal acabar-ho. Tanmateix he de dir que l'espai és molt digne.

* * *

Maria Estadella

–Què li va semblar el sopar medieval?

–Va ser un sopar molt divertit també bo. Va estar molt bé.

–Quins usos es poden donar al castell?

–Exposicions, conferències, obres de teatre, concerts...

–Li semblaria bé que hi hagués un restaurant a l'interior del castell?

–Sí, un restaurant de qualitat que doni prestigi a Verdú i el que és el castell, un monument excepcional i ple de vivències.

–Què li semblen els resultats de la restauració?

Fabulosos.

* * *

Àngels Salcedo

–Què li va semblar el sopar medieval?

–Una bona pensada, en un lloc molt adient i immillorable.

L'organització va ser professional com una copa de pi. I les activitats molt ben muntades.

–Quins usos es poden donar al castell?

–Múltiples, té moltíssimes possibilitats. Per a la instal·lació

d'associacions culturals tipus Xercavins, Bacus, Dones Argila, Gastronòmica les Favetes Comptades, quan rutlli... Cau, Comissions de festes de Nadal, Carnestoltes, etc...

Per a la realització de teatre, biblioteca, oficina de turisme, Museu d'Arqueologia, equip de reconstrucció històrica, sala de conferències...

-Li semblaria bé que hi hagués un restaurant a l'interior del castell?

-Una excel·lent idea, la prova va ser el dinar de la mostra gastronòmica que va tenir lloc el diumenge amb motiu de la festa de la verema i el vi.

-Què li semblen els resultats de la restauració?

-Hi canviaria algunes coses com ara el sostre, li donaria un altre aca-

bat, els arquitectes de vegades són una mica il·luminats. No m'acaba d'agradar el tipus de material que es veu en la coronació de les llates, m'agradaria que fos més rústic.

* * *

Laura Zubiaur

-Què li va semblar el sopar medieval?

Molt interessant. Cal millorar el menjar, sobretot la quantitat, i la nateja del terra de la sala.

-Quins usos es poden donar al castell?

-A mi m'agradaria que en el castell hi hagués una representació dels dos fets diferencials de Ver-

dú, la ceràmica i el vi. El castell és el reclam turístic de primer ordre, tots els visitants de Verdú volen conèixer el seu interior, és el millor lloc per informar a la gent de les possibilitats que trobaran a la vila.

-Li semblaria bé que hi hagués un restaurant a l'interior del castell?

-Sí, molt bé.

-Què li semblen els resultats de la restauració?

-Bé, realment s'ha fet una feina que em sembla molt acurada. Hi han detalls amb els quals no estic d'acord (com el material metàl·lic utilitzat per la teulada) però sóc conscient que no hi entenc prou ni de materials ni dels moltius que han portat a prendre les decisions. És impossible agradar 100 x 100 a tothom.

PINTURES i DECORACIÓ

Tarròs

C/ Sant Pelegrí, 18
Tel. 973 50 12 60
Fax 973 31 36 27
25300 TÀRREGA

C/ Bisbe Ruano, 11-13
Tel. 973 27 16 11
Fax 973 27 17 22
25006 LLEIDA

C/ Ferrer i Busquets, 88
Tel. 973 60 05 07
Fax 973 71 08 68
25230 MOLLERUSSA

C/ Josep Zulueta, 7
Tel. 973 36 01 61
Fax 973 35 44 53
25700 LA SEU D'URGELL

C/ Barcelona, 39 - Pl. de la Sardana
Tel. 973 44 30 34
Fax 973 44 30 41
25600 BALAGUER

La gestió de les escombraries a Verdú (IV)

Francesc Giró i Fontanals

El compte enrere ja ha començat

Ja hem deixat enrere la Festa Major de Sant Pere Claver i, encara amb el gust dolç del most que haurem tastat a la Festa de la Verema i del Vi, podem proclamar com diria el poeta, que "Avui ja és demà". I és que quan probablement us arribi a les mans l'exemplar núm. 39 de la revista Xercavins, si no hi ha cap imprevist de darrera hora, estarem a punt de posar en marxa a Verdú el nou sistema de recollida selectiva, porta a porta, de residus.

L'atzar haurà volgut que aquest fet s'esdevingui justament els mateixos dies que Barcelona, cap i casal de Catalunya, començarà a implantar de forma massiva, a tota la ciutat, la recollida selectiva dels residus orgànics. No és del tot casual que així sia, ja que tots els municipis catalans s'estan posant a fer els deures per tal de donar compliment a la legislació vigent abans d'acabar l'any.

Verdú, amb poc més d'un miler d'habitants, i Barcelona, amb prop d'un milió i mig d'habitants, utilitzant recursos similars, es plantegen objectius idèntics, tot i que els mètodes emprats puguin ser diferents. A Verdú i a Barcelona estem a punt de fer una passa endavant cap a la millora de la gestió de les nostres deixalles i també de les condicions de qualitat de vida i ambientals dels ciutadans d'avui però també de les futures generacions que han de venir. Desitgem ambdós municipis, Verdú i Barcelona, tota la sort que es mereixen.

Però tornant a Verdú, que és el que ens ocupa i interessa, cal tenir present que el plantejament que s'ha fet aposta per la responsabilitat compartida; només si tots hi posem el nostre granet de sorra podrem reeixir.

Per poder canviar hàbits, cal prèviament prendre consciència de la necessitat de fer les coses d'una determinada manera, de la millor manera possible. Fins ara la majoria de residus que generem els llencem

Les obres de la deixalleria ja han començat

barrejats; a partir d'ara els haurem de separar abans de llençar-los, perquè els residus separats són un valuós recurs, però barrejats són un problema ambiental molt important.

Potser caldrà fer un cert esforç per adaptar-nos als necessaris canvis d'hàbits, però aquest esforç pagarà la pena, ja que ens ajudarà a prendre consciència i ens farà ser més eficients i responsables.

D'ençà finals d'estiu i al llarg dels primers mesos d'aquesta tardor, cal destacar:

- 1) Que l'Ajuntament de Verdú ha licitat i adjudicat la compra d'un nou vehicle de recollida d'escombraries a l'empresa Ros-Roca, que serà finançat íntegrament per l'Agència de Residus de Catalunya.
- 2) Que el Consell Comarcal de l'Urgell ha adjudicat la construcció de la deixalleria de Verdú a l'empresa Construccions Trull S.L., que ja ha iniciat les obres i que preveu finalitzar-les als voltants de finals d'any. Aquesta obra serà finançada pel PUOSC i l'Agència de Residus de Catalunya.
- 3) Que l'Ajuntament de Verdú ha encarregat el subministrament de cubells i material necessari per a dur a terme la recollida selectiva porta a porta a l'empresa SPORA Serveis Ambientals, S.L.
- 4) Que l'empresa SPORA Serveis Ambientals, S.L., que ha dissenyat

els diversos elements i materials de la campanya, efectuarà la campanya d'implantació de la recollida selectiva porta a porta de residus a Verdú, així com el seguiment del seu correcte funcionament, tasca per a la qual comptarà amb la col·laboració de l'Agrupament Escolta i Guia Marinada.

5) Que l'Ajuntament de Verdú, el Consell Comarcal de l'Urgell i Urgell Net S.A. han arribat a un acord de col·laboració per a dur a terme la recollida selectiva porta a porta a Verdú i la gestió de la deixalleria (quan aquesta entri properament en servei).

Des d'aquestes ratlles, animo tots els verdunins i verdunines a assistir a les sessions informatives i els diversos actes que tindran lloc el 30 i 31 d'octubre, per tal de conèixer els detalls concrets i pràctics del funcionament del nou sistema de recollida selectiva, porta a porta, de residus, que es posarà en marxa a partir d'aquest cap de setmana. És important tenir present que en el decurs de la sessió informativa l'Ajuntament de Verdú lliurarà els cubells i material necessari per a poder dur a terme una bona recollida selectiva.

I ja per acabar, voldria transmetre el convenciment que tinc: entre tots ens podrem sentir molt satisfets i orgullosos, perquè **Porta a Porta, VERDÚ RECICLA.**

Porta a porta

Eduard Boleda

Finalment ha arribat, ja la tenim aquí, la recollida selectiva porta a porta és un fet. Aquesta és una de les actuacions de govern que l'ajuntament ha pres i de les quals estic més convençut, tot i que per a molts pot ser problemàtic i que sabem que no serà fàcil.

A tots ens agrada la comoditat i, segons com, canviar d'hàbits ens fa mandra i ho veiem molest, *i ara, justament ara, ens diuen que hem de seleccionar la brossa i posar-ho tot al seu lloc, i mira que és fàcil posar-ho tot a l'ample dins de la mateixa bossa.*

Però, d'altra banda, tots volem un paisatge net, i a ningú agrada tenir abocadors i brutícia al costat de casa. Molta gent es pensa que després de posar les escombraries dins el contenidors aquestes desapareixen per art de màgia. I és aleshores justament quan comencen els veritables problemes de què fer amb els milers de tones de deixalles que generem.

Aquesta, la recollida selectiva, que ara comencem, és una decisió valenta que pot generar alguna queixa, però és també una decisió inevitable, no podem per més temps viure d'esquena a la realitat, i la realitat és que la brossa no desapareix i que cal tractar-la i gestionar-la correctament.

A Verdú serem el primer poble de l'Urgell que implantem aquest sistema però ja el segueixen d'altres com Castellserà i segur que no serà l'últim. Tenim davant nostre la possibilitat de fer un salt de qualitat en el nostre poble, podem demostrar-nos que sabem fer la feina ben

feta, que podem ser més cívics i com diria algú més europeus.

Finalment desapareixeran els contenidors del mig del poble i d'aquesta manera també desapareixerà, espero, l'incivisme d'aquells que deixen al costat d'aquests contenidors tota mena de deixalles com cadires, mobles, matalassos, televisors fins i tot n'hi ha que omplen de runa els contenidors.

Des de l'Ajuntament hem aconseguit les màximes subvencions per poder tirar aquest projecte endavant sense que tingui un cost pels verdunins; s'ha fet mans i mànigues per poder tenir la deixalleria, eina indispensable pel bon funcionament;

s'ha aconseguit una subvenció que ens paga el cost total del camió; s'han obtingut ajuts per pagar tots els cubells que s'han distribuït per les cases per tal de facilitar i optimitzar la recollida, però deixeu-me fer un agraïment i un reconeixement immens a la feina incansable d'en Francesc Giró.

En Francesc ens ha guiat, ens ha obert portes, ha treballat sense defalliment per tal que Verdú tingui, m'atreviria a dir, el millor servei de porta a porta de Catalunya. Ell ens ha animat, i ens ha fet veure la necessitat d'implantar aquest sistema. D'aquesta manera ens posem al dia, i amb nota, davant la nova normativa de la Generalitat.

Mocar-se o no... Aquesta és la qüestió (parèntesi medicinal)

Montse Aloy

Benvolguts i constipats lectors, Entre esternut i sonada de nassos enceto aquest article, dedicat, com tots ja sabeu a LA GRIP DEL POLLASTRE!! I em direu, ep!, que no era la grip A, de la primera lletra de l'alfabet que tots coneixem, a la qual segueixen les lletres B,C, etc...? Doncs no, parlaré de la grip del pollastre perquè em ve de gust parlar del pollastre pel seu aroma a pinso, per les quatre cuixes cas de ser un pollastre extraterrestre (causa de moltes disputes conjugals en famílies que prefereixen la cuixa al pit), per la seva manera de volar ran de terra per captar millor les energies tel·lúriques, pel seu plomatge tan poc *fashion* (no és negre ni gris ni metal·litzat ni res de tot això), pel seu cant escatainat i esgargamellat, per la seva propensió a xafardejar en tot allò que no l'incumbeix i sortir-ne després cloquejant als quatre vents " Jo no he sigut!!" en la seva llengua...perquè em recorda molt a Francisco Camps, a qui fan les jaquetes a mida, i també al renebot del músic Millet, l'inventor dels (ens) abonaments falsos al Palau de la Música a tort i a dret...i el sastre ni piula...

Bé, doncs, algunes recomanacions pel que fa a encomanar-se a aquesta grip :

FAREU ANAR MOCADORS DE PAPER. Cap problema. Entre les cremades selectives de boscam i conreu que últimament hi ha a la província de Lleida, l'última aspiració que li queda a un trist brancatge recremat és convertir-se en suc-

cionadora de mocs infantils i no tan infantils.

US RENTAREU LES MANS DESPRÉS DE TOSSIRO O ESTERNUDAR. I abans també, cal ser previnguts. I mentre, tal com predica el gran hipocondríac Woody Allen.

NO TOCAREU CAP SUPERFÍCIE. Els que practiquen el ioga o fan tai-chi o van a Taipei o cultiven feng-

shui a casa seva ja saben de què parlo. Els altres, passerells, feu el favor de posar-vos guants fins i tot per anar al lavabo.

VENTILAREU. Que en altres paraules vol dir que tot els aires de Purim 5, Samfaina 2.0, Eau de Water, Música per a Motors Dièsel i Concerti Grossi di Vespa Senza Catalizzattore entrin a casa vostra per la porta gran i sense cita prèvia. En cas de pànic, us deixarem **HIPER**ventilar en qualsevol bossa de plàstic d'un supermercat. No confongueu amb "ventilar-se la ratafia".

DESINFECTAREU LES JOGUINES. Com que vénen d'Àsia, les passareu per la rentadora en el cicle llarg (com si fossin llençols, vaja) i després les ruixareu amb lleixiu i aigua rars. Al nen, si el dutxeu després de jugar n'hi haurà prou.

PORTAREU TOT EL DIA EL "MOTXO" DINS DEL BOLSO. Us menjareu els llapis tant bon punt sapigueu que tenen gèrmens, així desapareix delictes i cadàver. Passareu "motxo" dins del piano i escovilló dins de la flauta.

SEREU GENEROSOS AMB VOSALTRES MATEIXOS. Tot per JO, i si en queda, que sigui per MI : arrambleu amb tots els gots, coberts, raspalls de dents i especialment llavis superiors i inferiors de qualsevol altra persona que no sigui la vostra. Estimeu-vos més que abans però menys que ara mateix, el virus pot estar en qualsevol lloc i a punt per atacar la vostra magnanimitat. No escatimeu en compliments, magarufes i petons a les pròpies galtes, teniu poc temps de vida!

TRUCAREU A SANITAT RESPON. Si no respon, és que comunica. Si no respon, és que esmorzen. Si no respon, és que estan malalts. Ningu no és perfecte.

AÏLLEU-VOS, PER TUTATIS. Encomaneu totes les especialitats en pizza, amanida, menjars preparats i les pel·lícules que no heu pogut veure al cinema en DVD, i tanqueu-vos a casa amb el gos, el periquito, el gat o els /les parents/-es. En cas d'avorriment, aneu al CAP a saludar el metge i els futurs pacients de la grip. Recordeu-vos dels guants.

I SI JA LA TENIU... és com una altra grip, però menys llarga i per desgràcia no és mortal de necessitat. AAAA.....tximmm!! Vaja, ja l'he pescat. Algú té un mocador de paper?

Somiant Itaca

Josep M. Sanfeliu i Sambola

Verdú –Tàrrrega, 8 d'octubre de 2009

No abarateixis el somni, que és com l'estel que hi ha al fons del camí que ens han fet preu per viure, i el viure, a voltes té el preu de dir prou. Si cal, conviuem la misèria, però ha de ser sense engany, dignament... No abarateixis el somni, o et donaràs per menyspreu tu mateix...

(LLUÍS LLACH)

Sempre envoltats de mals auguris, crisi i corrupció, violència i tristesa, sembla no resti lloc per a la tendresa, la felicitat, el somriure distès dels bons moments amb els amics, el plaer d'una bona música i un bon llibre per llegir en les hores que tot sembla relaxat, com en un somni, quan el temps sembla que es deturi i ens dona treva per imaginar un món millor, més noble. Aconseguir que escampi aquesta boira grisa que no ens deixa veure l'estel de llum que hi ha, allà, al fons del camí... Com desendollar i deixar de pensar en les preocupacions quotidianes i, tan sols per una estona, viure...

No veure sols el que ens volen fer que creiem. Mirar més enllà, on està amagada la veritat. No acceptar que sols hi ha rancúnies, injustícia, espectacles vergonyosos, prepotència i paper cartró. Evidentment hem de conviure amb tanta falsa identitat. Això no vol dir deixar de ser dignes. Sempre confiar que hi ha més "Itaques".

Deia W. Shakespeare: "He malgastat el meu temps, ara el temps em malgasta a mi..."

Jo penso que cal gaudir del nostre viatge amb escriure, i no pensar tan sols en la meta. Les oportunitats no es poden deixar escapar, sinó el vent se les emporta i les aprofita un altre.

Deia Simón Bolívar que "l'art de vèncer s'aprèn en les derrotes."

Pot ser un heroi tant el que triomfa com el que sucumbeix, però mai, el que abandona el combat.

El filòsof romà Nicolae Iorga va dir que l'home realment bo, només és el que hauria pogut ser malvat i no ho ha estat...

Hem d'aprendre a saber escollir, a fer la tria de tot el que volem o necessitem de debò i que ens ajudi a ésser dignes; ens ho mereixem, perquè, en el fons, no ens manca tant... Sempre hi haurà rics i pobres, com nits i dies... El sol surt cada matí per tots. Tan sols has de mirar on trepitges. Si mires molt alt, no saps on pots ficar els peus i caure molt avall.

Una dita de Confuci diu: "Quan el savi assenyala la lluna, el neci sols mira el dit."

Per desgràcia, les guerres seguiran mentre el color de la pell, sigui més important que el dels ulls dels infants innocents que hi moren en elles...

Penso que la democràcia és un bon sistema, però, està en mans ineptes i brutes.

En fi; hauria d'utilitzar sempre bones paraules... Potser demà me les hauré d'empassar.

No puc. Entenc que no sóc cap mena d'erudit ni eminenència, la prova és que sóc pobre... Mentre tingui veu i seny, lluitaré per la difícil utopia d'un món millor, més lliure i en pau. Sumaré el meu gra de sorra a la platja de tots els que han somiat i somien i no abaratiran mai els seus somnis.

Jo crec que he arribat, per fi, al que volia ser de gran: un nen.

El final dels principis

Eduard Ribera

<http://eribera.blogspot.com>

Al principi fou l'espai, el temps, la matèria, la col·lisió, l'energia. L'univers que ens acull és expansió, projecció, linealitat infinita. Una dimensió difícil de capir per a la capacitat de raciocini de l'ésser humà, parent sofisticat i pretensions dels cianobacteris que van colonitzar el planeta blau fa 3.800 milions d'anys. **Obvietat núm. 1** La Terra és esfèrica, rodona; circular si m'apures. Una forma agràida que impera en l'imaginari sapiens i que, al capdavall, ha acompanyat l'evolució de la nostra espècie: primer va ser la roda, després la moneda i, més recentment, la pilota de futbol. La cadència humana té a veure amb l'etern retorn, amb la rotació, potser per imitació dels astres (i ara no parlo de futbol). L'humà és propens a la digressió, al bucle, a la circularitat infinita. Progressa amb penes i treballs en la cadena espai-temps perquè ho fa traçant cercles, bagues, anelles que es van enllaçant. El concepte temporal humà està construït en base a l'arbitrarietat i a la ciclicitat, paràmetres gairebé impossibles perquè, com és sabut, el temps avança linealment i implacablement, com l'univers que ens embolcalla. **Obvietat núm. 2** Vet-ho aquí: tots els principis tenen final. I, en els intersticis, tots els finals acostumen a comportar canvis, a generar crisis. Les crisis, per tant, formen part del nostre itinerari vital, que és seqüencial i reiteratiu. **Obvietat núm. 3** Les crisis són necessàries, imperatives. Diuen els científics que la vida al globus s'explica gràcies a les catàstrofes i a les situacions crítiques sobrevingudes al llarg dels temps. L'era glacial no s'hagués superat si no hagués estat

per grans erupcions volcàniques i les consegüents emanacions massives de diòxid de carboni cap a l'atmosfera, que van generar efecte hivernacle *avant la lettre*. L'aparició dels mamífers no hauria estat possible sense l'impacte d'un meteorit i la desaparició dels dinosaures... Els psicòlegs diuen que les crisis són necessàries perquè les persones avancin, madurin, es perfeccionin i s'enforteixin. Darwin: només es perpetuen els més forts. **Obvietat núm. 4** El planeta està en crisi. Per primer cop des que hi ha vida animal, l'espècie dominant està provocant la destrucció del seu propi hàbitat, l'esgotament dels recursos que garanteixen el seu sosteniment, l'escalfament global... i s'exposa a una cadena de canvis l'abast dels quals és incalculable. Tant se val: finalment, la vida seguirà molt després de nosaltres. **Obvietat núm. 5** El sistema està instal·lat en la crisi de la qual, en realitat, s'alimenta. La perpetuació d'una minoria rica, cada vegada més minoria i cada vegada més rica, és possible gràcies al confinament de la majoria en la por i en la pobresa, material i –sobretot– moral. **Obvietat núm. 6** Els principis estan en crisi, perquè ja fa dies que van arribar al seu final. Vivim en un món on ja tot és possible (i ara no parlo de tecnologia). Amb el tombant de segle ha arrencat una nova era en què hem oblidat el respecte i hem perdut la vergonya. Paradoxalment, com més avança la tecnologia, més primaris ens tornem els humans. I –carregats de gadgets i exemplificant la llei de la circularitat– ens instal·lem de nou a la selva –a la llei de la selva–, on

regeixen novament els instints i la supervivència; en conseqüència, abandonem els principis, potser perquè som totalment incapaços d'albirar un final (digne). I, ja se sap, sense principis ni finals no hi ha crisis possibles. **Da capo** Al principi fou l'espai, el temps, la matèria, la col·lisió, l'energia. L'univers que ens acull és expansió, projecció, linealitat infinita. Una dimensió difícil de capir per a la capacitat de raciocini de l'ésser humà...

Poema

Montse Aloy

Poema sobre la mort del fill de Màrius Serra, traspassat el dia 25 de juliol d'aquest any.

LLULLU, FILÒSOF

Per a tots els quiets,
els que miren el cel esperant
tempesta o miracles,
els que són budistes d'e(s)mena
o escèptics de condició;
per als que callen i pensen
i no filosofen, ans indiquen
el camí: "Amunt!, més enllà!";
per als que es belluguen in-quiets
i desperten a la vida a tots
els que corren sense sentit,
per als que en cadira senten
més càtedra que els catedràtics
sobre el viure i el VEURE o beure
de cada moment...
per als Llullus que ja no hi són
i als que encara podem abraçar,
CORREU!,
aneu al cel i pregunteu
"I tu, qui ets?"
a l'arribar.

Any 3, primera part

Els caps de l'Agrupament Escolta i Guia Marinada

Després d'un merecut descans vacacional, l'activitat del Cau torna amb més energia que mai!

Aquest curs hem vist reduït una mica el nombre d'afiliats, per motius d'organització ens hem vist obligats a tancar la branca de Castors i Llúdrigues, els més petits del cau. No ens resignem però a poder-la obrir més endavant si disposem de suficients recursos humans i infants interessats.

El passat diumenge 4 d'octubre vam començar el curs. Per fer-ho vam escollir el pati d'armes del castell per celebrar el Pas de Branca. Cada branca havia preparat una benvinguda als nous companys i companyes i un comiat als que deixaven la branca per passar a una superior.

Els caps vam representar una història "basada en fets reals" tot explicant l'evolució de l'agrupament, des del seu naixement fins a la desaparició de la branca de Castors i Llúdrigues. La història continuava amb una breu descripció de que fa cada cap i finalment a quina branca anirà aquest curs.

El dissabte 10 vam organitzar la gimcana de la verema dins els actes de la XXa Festa de la Verema i el Vi. La participació va ser un èxit i fins i tot sortírem a Lleida televisió. Aquesta activitat no s'hauria pogut realitzar sense la participació dels Pioners i Caravel·les, que van ser els encarregats de pensar, preparar i organitzar les diferents

proves de la gimcana. També van col·laborar a remenar l'olla i a repartir la xocolata el dilluns 12. Una xocolata que va quedar d'allò més bona i que va representar l'inici del Correllengua de l'Urgell.

El primer cau d'aquest curs el vam fer el dissabte 17 i aprofitarem per presentar el projecte de la recollida porta a porta. Aquest principi de curs estarem força embolicats amb la recollida selectiva, els contenidors de colors, els imans de nevera... Fa uns mesos se'ns va proposar participar en aquest projecte que impulsa l'ajuntament de la nostra vila. Com que vàrem veure que segueix la línia educativa que treballem al cau ens hi vam sumar sense pensar-ho dos vegades.

Esperem que tot el treball fet durant aquests dies serveixi per sensibilitzar els veïns de la vila i que amb l'èxit d'aquesta iniciativa ajudem a deixar aquest món millor de com l'hem trobat.

Agraïment per l'atorgament de Piadora de l'any 2009

Associació "Dones Argila" de Verdú
Octubre de 2009

L'Associació "Dones Argila" de Verdú vol agrair a l'Associació Juvenil Bacus de Verdú l'atorgament de Piadora de la vintena edició de la Festa de la Verema i del Vi 2009 a la nostra entitat. És per a nosaltres un honor i una joia rebre aquest reconeixement de part del nostre estimat jovent. Sabeu que ens teniu

al vostre costat per treballar junts pel bé del nostre Verdú. Moltes gràcies!

Volem fer palès el nostre agraïment a totes les persones, que d'una manera tan generosa, ens varen ajudar a organitzar la VII Trobada de Puntaires, d'una manera especial a tot el jovent, a l'Ajuntament,

Agrupació de Pagesos, Societat de Caçadors, entitats i establiments col·laboradors.

Seguirem treballant per Verdú, per la promoció de la Dona, per la convivència i per l'amistat. Aquest premi que ens heu concedit en hi obliga encara més.

Gràcies a tots.

Bristol

Àngels Escolà Valls

Ja sabeu que aquests dies hem estat per Bristol i us vull fer arribar algunes de les sensacions que la ciutat ens ha transmès.

Primer comprovar que el nivell d'anglès dels ciutadans d'Anglaterra és òptim, no com el meu i descobrir que els bristolians tenen el sentit de l'humor de treure un diccionari molt graciós de les formes pròpies de la seva contrada que són diferents de l'ortodòxia de l'anglès oficial. Diuen que no és perquè siguin ganduls o page-sos, sinó que és l'accent propi de la ciutat.

Destaquen les universitats amb edificis solemnes i els instituts que són molt moderns, adaptats a les noves tecnologies, pensats per motivar els joves. Hi vam veure des d'un plató de TV a camps de tot tipus d'esport. Una pantalla plana a cada cantonada dels passadissos, pissarres digitals interactives a les aules, targetes electròniques per obrir les portes, biblioteca amb Internet ... ens van portar a un tipus d'edifici del segle XXI.

Una ciutat, Bristol, divertida amb la gent molt amable i cofoia de la seva història de la qual destacaven dos personatges: un descobridor J. Cabot i un enginyer del ferro I.K. Brunel.

John Cabot o Giovanni Caboto (? ,1450-1498) fou un navegant, sembla que era genovès, descendent d'algun lloc de la Corona d'Aragó, al servei d'Anglaterra. En intentar trobar una ruta per arribar a la Xina a través de l'Atlàntic sep-

tentrional, descobrí les costes de la península del Labrador i de Nova Anglaterra (1497-1498).

I.K. Brunel, Portsmouth, Hampshire, 9 d'abril de 1806 - Westminster, 15 de setembre de 1859. Enginyer britànic. Es dedicà a la construcció de ponts i vies per a ferrocarrils de diversos països, i projectà i construï tres vaixells famosos: el "Great Western" (1838), primer vaixell de vapor que establí un servei regular de travessia de l'Atlàntic, el "Great Britain" (1845), primer transatlàntic mogut per hèlix, i el "Great Eastern" (1858), que inspirà a Jules Verne la novel·la Una ciutat flotant i que representà un gran avenç en les tècniques de construcció de l'època. També té un dels exemples més significatius de la construcció en ferro que és el pont penjant sobre l'Avon, a Bristol (1836).

I per acabar us volem parlar d'un artista que és molt conegut a Bris-

tol. Banksy és el pseudònim d'un popular artista del grafit anglès. Nascut a lot, localitat propera a Bristol en 1974, encara que les dades sobre la seva identitat són incertes i es desconeixen detalls de la seva biografia. El seu treball, en la seva gran majoria peces sàtires sobre política, cultura pop, combina escriptura amb grafit amb estergits amb plantilla. Les seves obres s'han fet populars en ser visibles en diverses ciutats del món, especialment a Londres.

Així que tres personalitats que mostren com n'és d'important l'esperit d'aventura, creació i rebel·lió en les societats que estan vives i alerta. Amb esforç i dinamisme. Així ens ha semblat que és Bristol. Amb ambient nocturn i diürn. Amb pianos pel carrer que són per tocar-los. Amb esglésies on es pot fer el te o un cafè si fa fred. Una ciutat sense complexos.

Prova superada, i amb èxit!

Sònia Vallverdú Aloy

Després d'haver viscut intensament tres dies de festa voldria felicitar tots els membres de l'Associació Juvenil Bacus. S'ha de dir que heu fet un feina brillant i heu treballat molt perquè tot sortís rodó. Aquest any, m'ho mirava des de fora i certament feia goig veure tanta gent unida, involucrada a la festa i sobretot veure l'energia que dúieu al cos.

Felicitats!

Davant d'una festa plena d'actes heu estat a l'alçada i no heu defallit, ho heu fet molt bé i si algú us fa algun comentari que diu el contrari mireu d'agafar el costat bo de la crítica; sempre i quan parlem de crítiques constructives. La plaça del castell per la llangonissada era plena de gom a gom fins a exhaurir

els més de cinc-cents sopars i l'espectacle del correfocs va ser seguit per una bona colla de verdunins. L'endemà la mateixa plaça s'omplia amb l'esmorzar del veremador i no cal dir, l'èxit de la Mostra gastronòmica, el ball de tarda, la Trobada de Puntaires, la Trobada de Plaques de Cava, el Correllengua...

Com sempre també hi ha coses a millorar, ara és el moment d'apuntar-les per així recordar-les de cara l'any vinent. Per exemple, què podem fer per tornar a aquells anys on tothom guarnia el seu balcó, plaça i/o carrer? Què podem fer per veure un Bacus nit amb dos mil i tres mil persones?

Els que algun dia hem estat al davant podem assegurar que és una

feina dura, amb molts de nervis perquè cada acte té petits detalls i sempre cal estar pendent, tot volem que surti bé. I després passada la festa, la feina es queda en l'oblit i només suren els bons records, els bons moments. A hores d'ara possiblement encara no us passi perquè encara teniu temes pendents damunt la taula, poc a poc, bona lletra i endavant! Ho heu fet fantàsticament bé!

Gràcies! Moltes Gràcies perquè ens heu fet gaudir de la festa més maca i multitudinària de totes les festes que es fan i es desfan a Verdú, i això no té preu. Seguiu així durant molts anys més!

Sou collonuts!

Còpies Maite
 Visita la nostra nova tenda online
<http://online.copiesmaite.com>
 Hi trobaràs de tot en papereria, material d'oficina, material escolar, consumible informàtic, maquinària d'oficina, mobiliari, arxiu, organització personal, senyalització, manualitats, embalatge, escriptura, regals, presentació, entreteniment, etc...

C/ Santa Maria, 1 · 25300 TÀRREGA · Tel. 973 312 981 · Fax 973 501 424
www.copiesmaite.com online.copiesmaite.com maite@copiesmaite.com

X
V
xercavins

Butlleta de Subscripció

Tots els subscriptors de Xercavins són socis de l'Associació Cultural Xercavins.
 Preu: 14 EUR/any. Si s'ha d'enviar la revista fora de Verdú: 18 EUR/any.
 Forma de pagament: rebut bancari

Nom i cognoms: _____

Adreça: _____

CP: _____ Població: _____ Telèfon: _____

DNI: _____ Data naixement: _____

Entitat bancària: _____ Núm. compte: ____/____/____/____ (20 dígits)

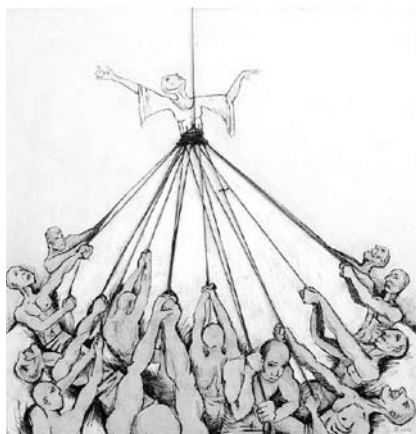
Signatura: _____ Data _____

L'article de Cal Talaveró

Laura Zubiaur

Primer voldria felicitar l'Associació Juvenil Bacus per la bona organització de la 20a Festa de la Verema i el Vi. No és fàcil agafar el relleu d'una festa complexa com aquesta però ho heu assolit amb nota.

El temps va ser magnífic i ben segur va afavorir l'afluència de visitants en el no parar d'actes. Estem molt contents del treball en equip que heu realitzat i sabedors de l'esforç que això comporta, us desitgem una ràpida recuperació.

Voldria explicar-vos que Cal Talaveró participa, amb l'exposició **"El paper de l'Art"**, en l'ambiciosa proposta **"LA TARDOR D'ART"** en la qual s'han unit les galeries d'Art de Catalunya per realitzar una programació conjunta que s'anirà desenvolupant durant 3 mesos. 99 galeries de tot el territori - coordinades per les 4 Associacions de Galeries d'Art de Catalunya (Gremi de Galeries d'Art de Catalunya, Associació Art Barcelona, Associació Art Catalunya i Galeristes Independents de Catalunya) i recolzades per la Generalitat- realitzen als seus espais mostres de pintura, fotografia, dibuix, videoart, escultura, instal·lacions, edicions... és a dir, tot l'ampli ventall de possibilitats que ofereix l'art, des del clàssic al més trencador. El propòsit és acostar-se al públic i normalitzar la visita a les

galeries d'art com un acte cultural més.

Durant la festa vàreu visitar aquesta exposició **"El paper de l'Art"** que del **19 de setembre al 25 d'octubre de 2009** reuneix les obres de **José G. Ramos** que ens presenta la seva vivència del paisatge on el color, la llum, el pas del temps componen l'obra i **Antoni P. Vidal**, amb les seves xilografies a la planxa perduda, on treballa construccions amalgamades en unes composicions de plànols superposats i compactes perspectives.

Aquesta tardor Cal Talaveró compleix 15 anys, per celebrar-ho hem presentat dues obres especials:

-L'edició de l'últim llibre d'autor de Josep G. Ramos titulat **"...en el paisatge"** basat en poemes i obra realitzada per l'exposició.

-La xilografia a la planxa perduda (edició de 15 estampes) d'Antoni P. Vidal dedicada a Tirant lo Blanc.

Del 7 de novembre al 20 de desembre, SANAHUJA ens presenta l'última obra. **"INTENTANT ALLIBERAR-SE"** és una nova evolució dintre del tema **"El Món dels Problemes"** on plasma les reflexions filosòfiques que descriuen la seva evolució personal.

Recordem que l'any 2003 s'exposava **"El Món dels Problemes"** al Castell de Verdú i a Cal Talaveró. La inauguració de 12 hores va englobar una gran intervenció al carrer, sopar popular, actuacions al local social de la vila, etc.

Sanahuja mostrava per primera vegada els individus en forats sota terra aixafats pel pes dels problemes. El primer pas va ser sortir del forat i enfrontar-s'hi, comprenent que els problemes no desapareixen sols, hem de dominar-los.

Després d'aquest aclariment per-

sonal, el següent xoc és amb l'exterior, la societat. **"El Món dels Problemes"** evoluciona i el centre d'interès es trasllada al col·lectiu des d'on fa una crítica de la societat capitalista en la qual has de trepitjar o ser aixafat. Aquesta exposició va veure's el 2006 a la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga.

Actualment la reflexió dóna un nou pas endavant i Sanahuja torna a l'individu. Ja sap el que vol, el que li manca és aconseguir-ho. El personatge és actiu i lluita per alliberar-se, ara els problemes el tenen lligat i l'empenyen cap a terra.

L'exposició es divideix en dos grans grups:

-**Els camins o escales**, que descriuen la part exterior de la persona: prendre decisions, escollir per on anar. És el cos, la matèria.

-**Els personatges lligats**, que, com hem dit abans, lluiten per deslligar-se, representen l'interior, l'ànima, l'esperit... tot allò que no és matèria.

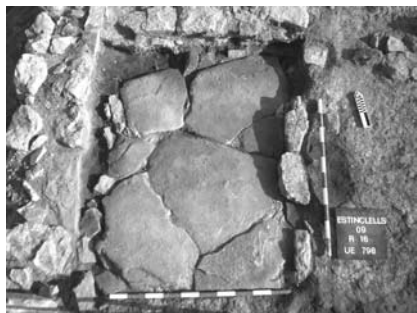
Segur que molts de nosaltres ens sentirem identificats amb aquest procés de Sanahuja que no deixa de ser la recerca de la identitat i del sentit de la vida.

Hi esteu tots convidats, veniu a conèixer aquesta última obra de Sanahuja.

Restes d'un trull d'oli als Estinclells

Àngels Salcedo i Ramon Cardona

La darrera campanya d'excavacions als Estinclells de Verdú ha permès recuperar instal·lacions relacionades amb el molí d'oli trobat durant la campanya de 2008. Concretament han aparegut les restes del que sembla ser un trull per aixafar les olives que posteriorment es premsaven en una premsa de biga. Igualment la darrera campanya ha servit per consolidar i restaurar l'entrada al poblat i per fer la topografia definitiva del jaciment.

De campanya en campanya s'han anat avançant les excavacions dels Estinclells i podem dir que han arribat ja quasi al final del que serien les tasques arqueològiques de la fortalesa. La gran sorpresa dels darrers dos anys ha estat la descoberta d'un molí d'oli únic al món ibèric peninsular. Enguany ha aparegut un recinte on s'aixafaven les olives manualment damunt una gran llosa de pedra al costat d'una gran llar de foc que servia per escalfar l'aigua que ajudava a les premsades.

Parlem clarament de taller de premsat d'oli perquè les mostres de terra recollides de la base de premsa apareguda el setembre de 2008, després de ser analitzades a partir de les tècniques espectre infraroig i cromatografia fase gas, han presentat substàncies lipídiques. Tots els àcids grassos característics de l'oli d'oliva s'han detectat en la mostra, excepte l'àcid linoleic, la qual cosa era d'esperar, en primer lloc perquè és

un component minoritari de l'oliva (menys del 1'5 %) i en segon lloc per la seva gran inestabilitat i marcada tendència a descomposar-se per oxidació. Es dedueix per tant de l'estudi analític que la mostra havia estat en contacte amb lípids del tipus triglicèrid, i la composició en àcids grassos d'aquests lípids és perfectament coherent amb la hipòtesi que es tractava d'oli d'oliva.

La mostra de terra del canaló de la premsa no ha aportat restes d'ossos d'olives, però sí que hi ha moltes petites llavors pertanyents a olives petites, d'una mida entre 0,2 mm., de llarg per 0,1 mm. d'ample que pertanyien a petites olives. Respecte a les llavors carbonitzades trobades podem dir que pertanyen a la espècie *Olea europaea* de la família de les Oleaceae. L'oliva és un fruit drupa i el seu os es la part més externa del fruit (endocarp) de caràcter llenyós, com a les ametlles, i al seu interior es troben les llavors. La mida de les llavors va en funció de la mida del fruit, amb una forma lleugerament lanceolada en un extrem i arrodonada al altre.

Aquests darrers dies s'han avançat també les feines de consolidació de l'entrada del poblat dels Estinclells. Això s'ha fet a partir d'una ajuda concedida per l'Institut d'Estudis

l·lerdencs i sol·licitada per l'Ajuntament de Verdú.

Un altre dels treballs importants duts a terme aquests dies és l'aixecament topogràfic del jaciment. Per aquesta tasca s'ha comptat amb l'ajuda de l'empresa verdunina SAF que ha realitzat una aixecament topogràfic de l'excavació així com de l'entorn més immediat per tal de situar i visualitzar el desnivell del poblat. Per fer aquesta feina s'ha utilitzat un aparell LEICA GPS de doble freqüència amb correcció diferencial preparat per obtenir precisions centimètriques.

Amb el postprocés obtindrem plànols a escala de l'estat actual del jaciment per tal de facilitar la seva interpretació.

Cinc anys de museu a Verdú

Manel Mayoral

Dia 4 de setembre de 2009 a la Plaça Major.

Avui celebrem el 5è aniversari del Museu de Joguets i Autòmats de Verdú, cinc anys que han estat plens de moments irrepetibles, cinc anys que són el principi d'un camí que volem continuar amb un munt d'entusiasme, i molts anys més.

Ara bé, tota història té un principi i la nostra s'inicia la primavera de 1999, quan vam decidir en família que volíem impulsar una iniciativa que funcionés i fos significativa a Verdú, per dinamitzar culturalment i turística el territori. Vam decidir-nos per fer un Museu i així donar a conèixer la col·lecció de joguets i autòmats, més de mil objectes singulars que s'exposarien en un edifici espectacular a la Plaça Major del poble.

Ens vam enamorar de la idea i el somni va començar a fer-se realitat. Un gran equip d'arquitectes i industrials van implicar-se en el projecte i, finalment, vam inaugurar el Museu el setembre de 2004.

A partir d'aquí, la història ja és més coneguda: al llarg d'aquests cinc anys formidables, cada dia hem obert les portes amb una il·lusió majúscula, compartida amb els més de 100.000 visitants que ja han vingut a gaudir del Museu a Verdú. I estem tan contents, que avui ho celebrem aquí, a la Plaça Major, amb tots vosaltres.

Ens falta el més important. Les gràcies.

Moltes gràcies a Verdú, perquè ens fa feliços veure que aquest és el nostre poble, que el Museu ja és de la vila, que molts verdunins vibren amb cada novetat de l'equipament:

els nens i els més grans. Perquè Verdú ens ha acollit amb els braços oberts, moltíssimes gràcies.

I moltes gràcies a l'equip fantàstic que tenim, a totes les persones que han col·laborat amb el Museu i han fet possible que aquest projecte sigui un èxit. Gràcies per la dedicació, la confiança i el compromís. Gràcies per fer feliços els visitants. Moltes gràcies a totes les persones que han donat pel Museu les seves hores, les seves idees i la seva energia.

I, evidentment, gràcies a tots els visitants. Gràcies a les desenes de

milers de persones que han vingut al Museu, han pagat la seva entrada i han confiat amb nosaltres. Gràcies a la gent vinguda de tot arreu, que han volgut recordar els joguets d'abans o descobrir-los. Amb els visitants ens hem emocionat ple-gats. I gràcies als més de 100.000 visitants ara volem ampliar-lo i iniciar una nova etapa, amb nous reptes i objectius.

Ara és moment de gaudir d'aquesta jornada. És moment d'escriure una nova pàgina del Museu de Joguets. Endavant amb la festa, i visca el Museu i visca Verdú!

El racó del temps

Montse Pont i Huguet

La lluna

La Lluna és l'únic satèl·lit natural de la Terra i que podem observar amb instruments senzills. Reflecteix la llum solar de manera diferent segons el lloc on es trobi. Gira al voltant de la Terra i sobre el seu eix. No té atmosfera, ni aigua. El 20 de juliol de l'any 1969, l'astronauta Neil Armstrong es va convertir en el primer home que va trepitjar la lluna.

Triga uns 28 dies en fer la volta a la Terra, és per aquest motiu que canvia d'aspecte cada dia, motiu pel qual s'originen les quatre fases de la Lluna, no és que ella canviï sinó que en estar en moviment varia la il·luminació del sol, que és el que es veu de la Terra.

Les quatre fases de la Lluna són:

Lluna creixent: Quan la part il·luminada que es veu va creixent, aquesta fase dura 13 ó 14 dies. En el moment que es veu exactament la meitat de lluna se'n diu quart creixent, i té forma de lletra D.

Lluna plena: Quan es veu clarament rodona, ja que la cara il·luminada pel Sol es veu completament i aquesta fase només dura un dia.

Lluna minvant: Només podem veure una part il·luminada i que cada dia va disminuint, la Lluna sembla la lletra C, quan arriba aquest moment se'n diu quart minvant.

Lluna nova: Quan de la Terra es veu la cara no il·luminada i només dura un dia.

De vegades la Lluna, el Sol i la Terra se situen formant una línia recta, motiu pel qual es produeixen ombres, aquest fenomen es diu Eclipsi.

RESUMS FINS EL 30 DE SETEMBRE DEL 2009

ESTAT DELS EMBASSAMENTS DE LLEIDA (dades del 5-10-09)

	CAPACITAT MAX. (HM³)	ESTAT ACTUAL (HM³)	ESTAT ACTUAL %	ESTAT DE FA UN ANY (HM³)
CAMARASA	163,4	85	52,02	106
CANELLES	679,3	184	27,09	149
CAVALLERS	16,1	13	81	10
ESCALES	152,3	108	70,9	87
OLIANA	101,1	73	72,2	53
RIALB	403,6	223	55,26	153
SANTA ANNA	236,6	120	50,73	120
TALARN	226,7	139	61,3	154
TERRADETS	33,2	32	96,41	32

TEMPERATURES (registre estació de Tàrrega i Sant Martí de Maldà)

	TÀRREGA		SANT MARTÍ	
	Temp. màx	Temp. mín.	Temp. màx	Temp. mín.
JULIOL 2009	35,8 °C Dia 27	12,1 °C Dia 18	35,1 °C Dia 27	12,5 °C Dia 18
AGOST 2009	37,3 °C Dia 17	16,6 °C Dia 18	36,6 °C Dia 18	12,6 °C Dia 30
SETEMBRE 2009	31 °C Dia 1	10 °C Dia 16	30,5 °C Dia 1	9,6 °C Dia 16

PLUGES A L'URGELL

	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	Acumulat any
VERDÚ	27	6	39	340,6
TÀRREGA	27,1	2,8	21	286,1
ST. MARTÍ DE MALDÀ	18,1	4	26,2	268

Quan la Lluna passa pel darrera i se situa a l'ombra de la Terra es produeix un Eclipsi de Lluna, si fos al revés seria de Sol, i els eclipsis poden ser totals, parcials i anulars.

Dades:

- Mida (Radi Equatorial) 1.737 km
- Distància mitjana a la Terra 384.403 km
- Període de rotació sobre l'eix 27,32 dies
- Òrbita al voltant de la Terra 27,32 dies
- Temperatura superfície mitjana de dia 107 10 °C

— Temperatura superfície mitjana de nit -153 °C

ELS REFRANYS

- Com més fondo llauraràs, més alt el blat tindràs.
- L'all que se sembra vol veure l'amo quan surt de l'hort.
- Santa Caterina, l'oli és a l'oliva.
- Per Tots Sants, castanyes i caragols amb banyes.
- Ni a l'hivern deixis la capa, ni a l'estiu la carabassa.
- Orenetes tardanes, hi ha hivern per setmanes.

- Quan canta el cucut i ha plogut, tan aviat moll com eixut.
- Boira a la serra, aigua a la terra.

LA LLUNA

(Dates pels pròxims mesos)

NOVA: 16 de novembre, 16 de desembre, 15 de gener i 14 de febrer.

CREIXENT: 24 de novembre, 24 de desembre, 23 de gener i 22 de febrer.

PLENA: 2 de novembre, 2 de desembre, 31 de desembre i 30 de gener.

MINVANT: 9 de novembre, 9 de desembre, 7 de gener i 5 de febrer.

entreteniments

Sopa de lletres

Beatriu Foguet i Vidal

G	I	B	A	T	E	N	E	R	I	S	T
A	A	I	L	O	A	T	E	T	A	R	P
R	D	T	E	A	S	U	N	G	E	B	I
N	U	E	A	B	N	C	D	S	F	A	N
A	M	F	E	M	G	C	P	H	T	I	O
P	B	U	J	L	B	O	A	E	M	N	T
R	O	T	O	P	R	B	X	N	Q	U	X
E	R	A	S	Q	U	T	O	V	E	Z	O
T	A	P	U	B	U	C	D	T	F	U	E
E	G	E	H	P	I	J	L	M	E	N	S
P	T	O	A	P	O	L	Z	E	T	S	I
S	I	C	S	C	O	F	A	T	N	E	V

Busqueu 12 personatges de contes infantils

Solució:

V	E	N	T	V	A	F	O	C	S	C	I	S
I	S	T	E	Z	L	O	P	O	A	O	P	T
S	N	E	M	L	J	P	H	E	G	E	G	E
E	U	E	F	U	C	D	T	B	U	P	V	A
O	Z	E	V	O	T	U	Q	S	O	V	A	E
X	U	O	N	X	B	R	P	O	T	O	R	O
T	N	E	M	A	E	O	B	L	J	U	B	P
O	I	O	H	T	P	C	G	M	E	F	A	M
N	F	A	N	S	F	D	S	C	D	N	C	B
I	B	I	E	B	I	N	G	E	N	S	U	A
P	A	R	P	A	T	A	R	O	A	I	L	O
T	S	I	S	T	R	E	N	E	B	A	T	E

De fa algun temps

Flavià Pont Solsona

Alumnes de l'escola de Sant Pere Claver amb el vicari i mestre mossèn Agustí Sabater. Fotografia feta al voltant dels anys seixanta. Foto: MANUEL PONT.

Telèfons

TELÈFONS D'UTILITAT

Ajuntament de Verdú	973 34 70 07
Jutge de Pau	973 34 70 47 – 973 34 72 86
Consultori Mèdic	973 34 81 22
Parròquia	973 34 70 33
Mossos d'Esquadra	088
Bombers	085
Emergències	112
Ambulàncies urgències	061
CAP (Tàrrega)	973 31 08 52
Fecsa (informació)	900 73 73 73
Fecsa (avaries)	900 74 74 74

CENTRES D'ENSENYAMENT

Llar d'infants Els Picotins	973 34 72 10
Escola Jardí de Verdú	973 34 81 04
Col·legi Àngel Guimerà	973 31 07 00
Col·legi Jacint Verdager	973 31 06 48
Escola d'Arts Ondara	973 31 04 86
Escola de Capacitació Agrària	973 31 07 15
Escola de Sobrestants	973 50 00 02
IES Alfons Costafreda	973 31 22 04
IES Manuel de Pedrolo	973 31 37 80

ASSOCIACIONS

Juvenil Bacus de Verdú	973 34 81 12
	bacusverdu@yahoo.es
Xercavins	
	revistaxercavins@yahoo.es

Bacus 20 anys

CLÍNICA DENTAL

Dr. Juan Elías Pérez Vargas

Odontòleg col. 2255

**RX TELERADIOGRAFIA ENDODÒNCIA PRÒTESIS
PERIODÒNCIA BLANQUEJAMENT ALL ON-4 (IMPLANTS
EN 12 H) IMPLANTS ORTODÒNCIA ESTÈTICA DENTAL**

Av. Onze de Setembre, 35
Tel. 973 551 114
25210 GUISSONA

La Plana, 1, 1r-2n
Tel. 973 313 294
25300 TÀRREGA